

**CAPITALA
CULTURALĂ**

Citiți despre spectacolul regizat la Sibiu de Ion Caramitru, *Tragedia lui Carmen* după Bizet, și cronica Festivalului Internațional de Interpretare Pianistică și Compoziție „Carl Filtsch”.

TEXTE DE VERONICA D. NICULESCU ÎN » PAGINILE 2, 3, 5

PRIMUL MAGAZIN CULTURAL DIN ROMÂNIA » APARE SÎMBĂTA » EDIȚIA NAȚIONALĂ » WWW.SUPLIMENT.POLIROM.RO

Suplimentul DE CULTURĂ

1,5
LEI

NR. 137 » 21 – 27 iulie 2007 » Săptămînal realizat de Editura Polirom, „Ziarul de Iași” și „Gazeta de Sud” » supliment@polirom.ro

SUPLIMENTUL DE CARTE

șerban foarță ion barbu
UN MIRE FĂRĂ CĂPĂȚII

DETALII ÎN » PAGINA 9

Un strop de Gărâna Jazz Festival

Manu Babescu

A 11-a ediție (12-15 iulie) a însemnat și anul acesta jazz la greu, munte cît cuprinde, oxigen cît mai este, apă rece și atmosferă faină timp de patru zile de vară montană. Plus Jan Garbarek Group.

ÎN » PAGINA 6

Pachetul n-are vîrstă

Florentina Ciuverca

Trei tineri au făcut un scenariu și mai apoi un film, *Pachetul*, în care bunătățile nu vin de prin țară, ci tocmai cu microbuzul, de la Chișinău, Bălți, Ungheeni sau orice alt colțisor din Basarabia.

ÎN » PAGINA 4

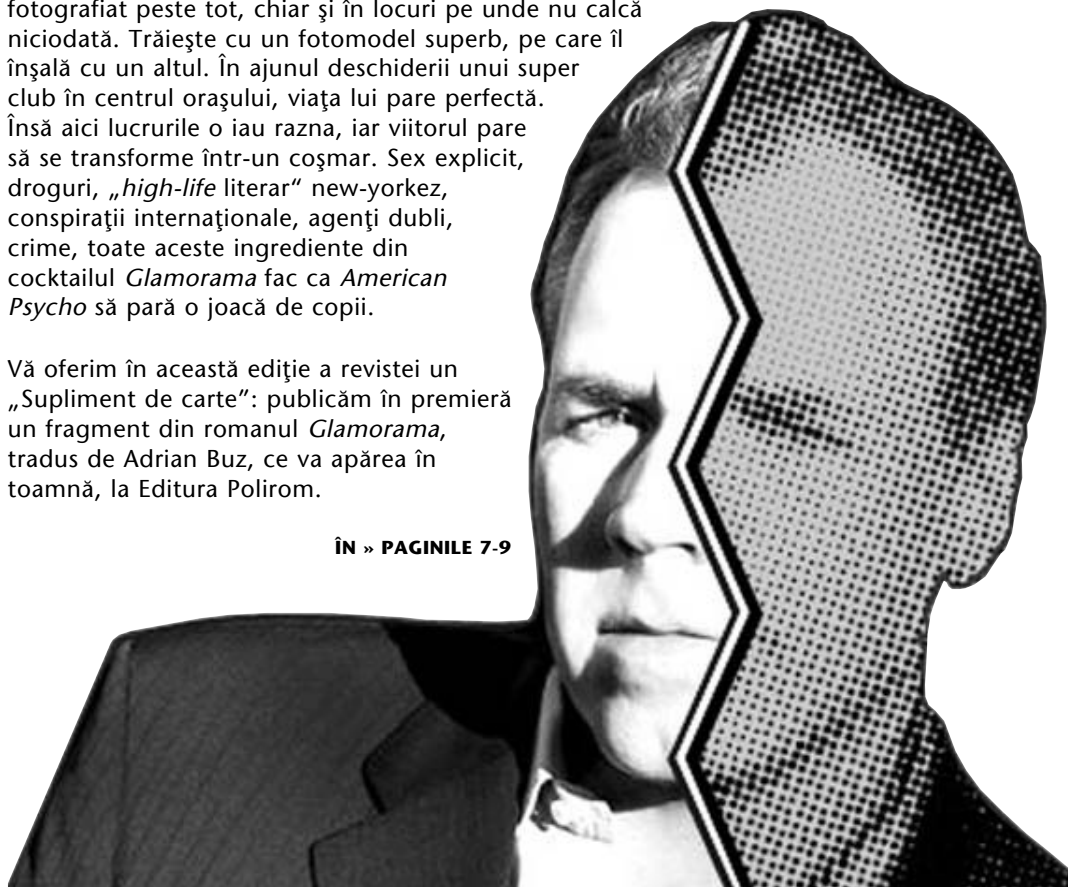
AVANPREMIERĂ EDITORIALĂ – BRET EASTON ELLIS

Glamorama

Buricul pămîntului: Manhattan, anii '90. Victor Ward, fotomodel cu biceps și pectorali perfecți, dar și cu prieteni acolo unde trebuie, este văzut și fotografiat peste tot, chiar și în locuri pe unde nu calcă niciodată. Trăiește cu un fotomodel superb, pe care îl înșală cu un altul. În ajunul deschiderii unui super club în centrul orașului, viața lui pare perfectă. Însă aici lucrurile o iau razna, iar viitorul pare să se transforme într-un coșmar. Sex explicit, droguri, „high-life literar” new-yorkez, conspirații internaționale, agenți dubli, crime, toate aceste ingrediente din cocktailul *Glamorama* fac ca *American Psycho* să pară o joacă de copii.

Vă oferim în această ediție a revistei un „Supliment de carte”: publicăm în premieră un fragment din romanul *Glamorama*, tradus de Adrian Buz, ce va apărea în toamnă, la Editura Polirom.

ÎN » PAGINILE 7-9

CIRCUL NOSTRU VĂ PREZINTĂ:

Lucian Dan TEODOROVICI

Nor toxic cu nuanțe portocalii

Nu, oricât de ciudat ar părea, nu despre norul toxic ucrainean o să scriu mai jos, ci despre unul autohton, portocaliu, care s-a instalat deasupra României la sfârșit de 2004. Și chiar dacă originea culorii portocalii a acestui nor tot în Ucraina se află, el e unul, până la urmă, cu profund specific național. Și ne face să-i inhalăm aburii toxici permanent, producând efecte precum euforie necontrolată din partea unora sau dezamăgire cruntă, la pragul depresiei, de partea altora.

Leșind din această metaforă, până la urmă facilă și atât de transparentă, o să spun totuși că nu mă refer la tot ceea ce a însemnat în sine guvernarea alianței portocalii în România ultimilor mai bine de doi ani și jumătate. Când vom putea privi retrospectiv anii aceștia, fără o implicare emoțională atât de puternică, ceva îmi spune că vom constata totuși că sînt cei mai buni ani din perioada postrevoluționară, mă refer la aspectul economic în primul rînd, sau, în orice caz, anii care au marcat o cotitură reală spre bine a țării. Însă, în același timp, cred că vom constata că e vorba și despre perioada în care politica românească s-a degradat cel mai mult, mai ales la nivelul limbajului, aducînd pe prima scenă personaje de-un grotesc inacceptabil.

Dacă facem, spre exemplu, un glosar al termenilor prezidențiali folosiți în această perioadă – termeni pe care beep-urile televiziunilor n-au fost nevoiți să-i acopere, intrucît CNA-ul pare să accepte că orice cuvînt venit din partea președintelui, fie el obscen sau idiot, poate fi popularizat fără opreliști –, vom constata că ne-am îmbogățit, cu toții, vocabularul argotic și că, prin urmare, ne-am putea descurca destul de bine în cartierele marginale ale orașelor țării fără teama de a nu fi înțeleși. Am învățat, direct de la Traian Băsescu, ce înseamnă „găozar”, iar acum îl scriem și-l pronunțăm fără teama că ne va acuza cineva de pornografie tipărită sau verbală. Dacă pînă nu demult pe unii dintre noi cuvîntul „pășărică” îi trimitea cu gîndul doar la niște zburătoare, între timp am avut posibilitatea să ne dăm seama că e la modă să fluierăm după o femeie pe stradă, strigînd-o cu acest apelativ. Despre „șigană împuțită” nici nu mai are rost să vorbesc. Iar de curînd s-a produs și incuscrirea spirituală totală a președintelui Băsescu cu cel pe care unii îl văd ca viitor președinte, anume Gigi

Becali, prin intermediul altui cuvînt politic puternic, nou-întrat în vocabularul de largă folosință: „hahaleră”.

Spațiul nu-mi permite să fac, într-adevăr, acel glosar prezidențial mai sus pomenit, deși s-ar strînge destule pagini și ne-ar putea fi de folos, cum am spus, prin zonele obscure ale orașelor. Însă președintele doar a dat tonul limbajului de mahala în politică. Alături de el și încurajați de dezinhibarea portocalie cu influențe toxice, mulți politicieni au constatat că la popor prind obscenitățile și jumătățile de injurături, ba chiar injurăturile în toată regula. Așa că, rînd pe rînd, maestrul absolut i s-au alăturat oameni politici ca Ludovic Orban sau Bogdan Olteanu, Mircea Geoană sau Marian Vanghelie. Ca să nu mai vorbim de C.V. Tudor sau Gigi Becali, al căror limbaj colorat n-a suferit nicînd de sărăcie, dar care, stîrniți de libertatea inaugurată de președinte, și-au atins culmile dezmățului de vocabular obscen în ultimii aproape trei ani. Dacă luăm numai cîte un cuvînt, să spunem, din fiecare zonă a politicii noastre contemporane care a fost aruncat spre zona opusă, va trebui să constatăm că întreaga noastră clasă politică e formată doar din: „limbriți”, „hahalere”, „zdrênțe”, „șobolani rozalii”, „măcelari”, „bețivi transpirați”, „mîncinoși cronici” care „trăiesc în telenovele de prost-gust”, „mafioți”, „lepre”, „chiori” și așa mai departe.

Intenționasem ca întregul articol de față, de la început pînă la sfîrșit, să fie doar o înșurire de cuvinte și expresii de acest tip folosite în mod curent în politica românească. Mizam pe faptul că, aducerea lor la un loc, va crea un mic șoc pentru cititori. În timp ce le scriam însă, mi-am dat seama că ele îmi păreau și mie banale. Ne-am obișnuit. Ne gratulăm între noi, ne înghiontim amiciei cu cite un „șobolan rozaliu” sau „găozar”, apoi rîdem. Și-atît. De asta am renunțat la inițiativa mea: pentru că norul de cuvinte mizere, josnice, ridicole și degradante n-a contaminat doar lumea politică, ci ne-a învăluit pe toți. De la președinte la ultimul cetățean, am inspirat și expirat atîta toxicitate de limbaj, încît în momentul de față respirăm cu un firesc năucitor vocabularul proaspăt însușit. Și nici un Institut Național de Meteorologie nu ne poate informa cînd se va întîmpla minunea ca vreun vînt prietenos să îndepărteze acest nor de pe cerul României.

Veronica D. Niculescu

Concertul nr. 3 pentru pian [I orchestral], de Rahmaninov, [I Simfonia a VI-a „Patetica”, de Cealokovski, acestea au fost lucrurile alese de muzicienii ruși. După o singură repetiție, directorul filarmoni-

Moscova a cîntat la Sibiu

Desfășurat timp de o săptămînă la Sibiu, Festivalul Internațional de Interpretare Pianistică și Compoziție „Carl Filtsch” nu doar că a reunit tineri pianiști în căutarea afirmării, ci a și adus la Sala Thalia mari pianiști și dirijori ai lumii. Apogeul a fost atins în seara în care dirijorul Vladimir Ziva, director artistic al Orchestrei Simfonice din Moscova, și pianistul Mikhail Petukhov, profesor la Conservatorul „Ceikovski” din Moscova, au susținut un concert alături de orchestra Filarmonicii de Stat Sibiu.

cii sibieni, Ioan Bojin, avea să se declare uluit: „Vom asculta o simfonie de Ceikovski pe care poate că o auzim acum, dar pentru prima oară o auzim acum altfel, cu totul diferit. Sîntem impresionat de ceea ce a reușit dirijorul să obțină de la orchestră. La fel, sîntem încantați de solistul invitat, o personali-

tate a muzicii internaționale, prezent pe scene din întreaga lume”.

Împietrire

Rahmaninov. Cînd Petukhov se așază în lungile pasaje, cînd doar pianul său sună în liniște deplină, instrumentiștii

PERSONALITĂȚI

» Vladimir Ziva, născut în 1957, a absolvit Conservatorul din Leningrad și pe cel din Moscova. Din 2000, este director artistic și dirijor principal al Orchestrei Simfonice din Moscova. La Moscova a dirijat și opera *Viața cu un idiot*, de Schnittke, după povestirea lui Victor Erofeev. În 1996 și 1997, a primit titlul „Dirijorul anului” din partea „Music Review”.

» Mikhail Petukhov, născut în 1954, cîntă și compune încă de la vîrsta de 10 ani. A absolvit Conservatorul din Moscova și este cîștigătorul concursului „Regina Elisabeta”, din Bruxelles. Susține concerte în întreaga lume și e profesor la Conservatorul „Ceikovski” din Moscova.

SUPLIMENTUL LUI JUP

mpietresc cu arcu(ul n m n), cu capetele întoarse spre pianist. Cu spatele la sal, nsu(ți Ziva r m ne cu fruntea proptit ntr-o m n, ascult nd neclintit. Chiar (i dac n-ai urechea suficient de format, n)leghi minunea la care as(ți, din mpletirea muzicienilor. Petukhov e un zeu al pianului, n faa c rruia sala devine o inimă uria, oprit ntr-o unic r sflare. Doar ntr-o lo(la etaj, o z n blond de vrst pre(colar d din arpioare, dirijnd. Prezena copiilor nu este neobi(uit) la filarmonic. Chiar cel sub numele c rruia se des(oar) festivalul, Carl Filtsch, n-a fost dec t un copil. (opilul minune al Transilvaniei, ndr(git de Chopin (i de Liszt.

Ceaikovski. Patetica. Viorile pl ng. Din prima lo(, l po(ți auzi pe Vladimir Ziva incinz c nd dirijeaz, de parc ar n(ghi) nceputuri de cuvinte. Ar striga, de-ar putea. ntregul trup se zbate, ca un fluture captiv ntr-o colivie invizibil. Zbateră este ns eliberare; Ziva l na(pe Ceaikovski, iar spectatorii asist ulu(la momentul creajiei.

Fermecat de Sibiu

Aflat pentru prima oară n România, pianistul (i compozitorul Mikhail Petukhov s-a declarat impresionat de Capitala Culturală Europeană, de(concertează pe toate continentele. S nt impresionat, e foarte neobi(nuit. M a(teptam, dar tot s nt fermecat de atmosfer. Aceast(Jar are o tradi(ie muzicală, iar copil(ria mea este legat(de numele Hariclea Darclee, a m rturisit pianistul. C t despre colaborarea cu muzicienii filarmonicii sibiene, Petukhov spune c s-a realizat o leg tur fructuoas. nc de la prima repeti(ie. Muzicienii r spond bine, au reac(ii foarte bune (i flexibilitate. Unii dintre ei nu au mai interpretat niciodat(acest concert. Cu capul n norii Transilvaniei, Vladimir Ziva uit(s(vin la conferin(ia de pres. N-ai cum s(nu-l iube(ți pentru asta.

FESTIVALUL „CARL FILTSCH”

Sub semnul lui 12

Festivalul Internațional de Interpretare Pianistică și Compozi(ie „Carl Filtsch” s-a derulat între 9 și 15 iulie, la Sala Thalia din Sibiu, reunind aproape 80 de candida(ți, din nouă țări. În fiecare zi au avut loc audi(ții, iar seara recitaluri sus(ținute de muzicieni consacra(ți.

Festivalul, aflat la a 12-a edi(ie, a stat sub semnul acestui număr. Născut la Sebeș, în 1830, Carl Filtsch era, la 12 ani, elevul preferat al lui Chopin și al lui Liszt, fiind considerat „copilul minune al Transilvaniei”. Cele 12 compozi(ii ale sale, găsite abia în 1960, s-au păstrat în Arhivele vieneze. Carl Filtsch a murit la Vene(ia, pe cînd avea numai 15 ani.

PORTRETE

Ceaikovski și Rahmaninov

„A doua zi, la Taneiev, a cîntat pentru prima oară Simfonia a VI-a. Se aflau to(ți acolo. Rahmaninov asculta, cu capul sprijinit într-o mînă, fără să scape din ochi fa(ă lui Ceaikovski. (i plăcea să-l observe cînd acesta nu-l vedea. Odată, la Teatrul Mare, l-a văzut (cînd el credea că nimeni nu-l privea) complet diferit, fără mască, și de atunci căuta să regăsească pe chipul său calm și amabil cealaltă expresie: oboseală, disperare, chin. [...] În pofida tăcerii lor, el știa că simfonia aceasta era cel mai bun lucru pe care-l scrisese. Nu pentru că era ultima lui lucrare, nu pentru că de-a lungul unor ani lungi voise să răspundă – pentru sine – unor întrebări dureroase la care răspunsese în sfîrșit, nu pentru că această simfonie cuprindea toată durerea, tot delirul care era în el, pentru că acum era golit, ca și cum i s-ar fi smuls sufletul, ci pentru că această muzică era – mai mult ca niciodată – el însuși, carne din carnea sa, sînge din sîngele său. Erau bătălie inimii lui, suspinele lui... Această muzică era o realitate, iar el, pe lîngă ea, nu era decît o iluzie.” Nina Berberova – Ceaikovski, Editura Humanitas

ROMÂNII E DEȘTEPTI

Radu Pavel GHEO

Măsura cu care judeci (II)

Vorbeam săptămîna trecută despre incapacitatea intelectualilor implica(ți în polemicele politice de a se detașa emo(ional de obiectul criticii lor. Am luat ca exemplu – nu întru totul nevinovat – felul în care (și construiesc unii dintre ei discursul critic la adresa președintelui României folosindu-se de clișee discutabile, vehiculate de mass media și preluate fără discernămint. Două din acele clișee, pe care le-am comentat, se referă la ideea că Bănescu nu e altfel decît ceilal(ți politicieni, căci „nu s-a născut din spuma mării”, și la inutilitatea practică a condamnării comunistului, gest asumat de președintele țării. Aș mai aminti încă două.

Unul des vehiculat se leagă nu de Traian Bănescu, ci de intelectualii care l-au sus(ținut în continuare atunci cînd s-a produs fractura între el și foștii săi alia(ți de campanie electorală. Oare cum se vor sim(ți aplaudacii aștia atunci cînd Bănescu (și va da arama pe față și se va dovedi la fel de rău ca și cei cu care s-a înfruntat? Sau chiar și mai rău... Nu se vor uita cu rușine la textele scrise în focul bătăliei? Nu vor pleca privirea în pămînt cînd li se va reaminti cum făceau zid în jurul președintelui, aruncînd în jur cu argumente sub(țiri, grevate de partizanat?

Ei bine, nu. De ce ar face așa ceva? Mai întîi, că există un număr deloc mic de intelectuali respectabili (ca să nu mai vorbim de jurnaliști) care l-au sus(ținut pe Ion Iliescu în iunie 1990, pe timpul mineridelor. L-a(ți auzit pe vreunul rușinat sau punîndu-și cenușă în cap? L-a(ți auzit pe vreunul lamentîndu-se umil că a fost un dobitoc? Nu. (i vezi în continuare la fel de senini: sus(țin alte idei ori persoane – sau cu totul alte idei și persoane – și sînt la fel de convingeți de dreptatea și moralitatea lor. Ușor sofistic, aș zice că atunci cînd sus(ținătorii lui Bănescu sînt avertiza(ți că s-ar putea să (și facă mea culpa, se presupune implicat că ei sînt mai morali decît restul intelectualității, fiindcă altfel n-ai avea de ce să le pretinzi atîta rușine. Altor nu li se pretinde...

Și-apoi se simt rușina(ți intelectualii care l-au sus(ținut în 2004 pe Emil Constantinescu, un președinte slab și nesigur pe el? Nici vorbă. Ar trebui? Nu. În 2004 el și Conven(ia Democrată păreau singurele solu(ții viabile. Poate că și erau. Oricum, democra(ia presupune și dreptul la greșeală. Eu nu am chef să-i întreb pe adversarii

președintelui Bănescu dacă se vor sim(ți rușina(ți în cazul în care se va dovedi că ei au greșit.

În fine, un al patrulea clișeu la care mă opresc este cel utilizat de intelectualii ce-l displac pe Bănescu, dar se pozi(ionează cu mai multă iste(ime în dispozitivul de atac. Ei acceptă că nici adversarii președintelui nu sînt ușă de biserică, ba chiar recunosc că Bănescu s-ar putea dovedi „mai pu(țin rău” decît restul, dar spun că s-au săturat să aleagă mereu răul mai mic.

Iste(imea constă în faptul că, utilizînd drept paravan scuza sus pomenită, ei preferă să atace răul mai mic, gîrînd în confruntarea directă răul mai mare. Iar absurditatea logicii lor (dacă e vorba aici de logică, fiindcă eu cred că tot emo(țiile, simpatia și antipatia sînt de vină) e dată de ignorarea realității vie(ții politice. Nu cea românească, ci via(ă politică în general. În politică alegem întotdeauna răul mai mic. Ca simplu cetățean, nu ai niciodată solu(ția ideală.

E trist, e enervant, dar n-avem ce face: în politică nu există cavaleri fără de prihană, veni(ți pe cai albi. (Și dac-ar veni, nu i-ar vota nimeni.) E suficient să aruncăm un ochi în jur, prin Europa, și-o să vedem cum stau lucrurile în țări civilizate, cu tradi(ie democratică: fostul președinte al Fran(iei, Jacques Chirac, charismaticul lider italian Silvio Berlusconi, fostul cancelar german Gerhard Schröder – ca să iau doar nume din elita politică europeană – to(ți au fost implica(ți la un moment dat în mari, foarte mari scandaluri de corup(ie. Asta e marfa, cu asta defilăm.

Așadar, alegerea va fi întotdeauna grea, vom avea întotdeauna re(ineri cînd îi vom vota pe unul sau pe altul și vom ști cu certitudine un singur lucru: nu putem alege decît răul mai mic.

Sau, dacă vrem, putem alege răul mai mare...

» În politică nu există cavaleri fără de prihană, veni(ți pe cai albi. (Și dac-ar veni, nu i-ar vota nimeni.) E suficient să aruncăm un ochi în jur, prin Europa, și-o să vedem cum stau lucrurile în țări civilizate, cu tradi(ie democratică.

„Pachetul basarabean aduce cu sine, pe lângă partea alimentară, și o doză semnificativă de non-material, de la presupuneri privind munca părinților în alcătuirea pachetului, până la întimplări haioase din timpul transportului.”

LA LOC teleCOMANDA

Alex SAVITESCUL

Zece pași spre eșec: cum omori o televiziune

Numărul posturilor de televiziune așa-zis naționale depășește cu mult disponibilitatea populației. O arată graficele de audiență, din care vedem cum mai bine de jumătate dintre canalele noastre se zbat în anonimatul celor câteva foarte puține puncte de rating.

Un prieten, grand reporter într-o redacție de știri a unei televiziuni foarte cunoscute, îmi povestește, mai ieri, despre nivelul de „profesionalism” care se plimbă pe holurile unora dintre aceste fabrici de mici audiențe. Televiziunea respectivă, lansată cu mare pompă în urmă cu câțiva ani, care gravitează grație în jurul unei denumiri care ar face să transpire de emoție și CNN-ul, a pierdut, la un moment dat, o grămadă de oameni. Din varii motive, aceștia au apucat-o spre posturile mai cu dare de mină și cu cote de piață extrem de serioase și vizibile. Neavind pe cine aduce în locul lor, șefii respectivului canal au adoptat metoda clasică a „reciclării”: unii cameramani s-au trezit, peste noapte, reporteri, iar o mină de secretare au ajuns în poziții de editori de jurnale. Dacă am face-o pe naivii și neprihăniții, am putea trage concluzia „logică” cum că patronii erau plecați într-o vacanță de câteva luni în jungla amazoniană și nu aveau cum să afle de mutările din propriul trust. Dar, pentru că nu avem vocație de idioți profesioniști, putem să ne dăm seama că, în fapt, măsura respectivă aduce a disperare. A disperare în a ține artificial în viață un produs media cu rezultate profesionale îndoielnice și cu audiențe care scriștie din toate încheieturile. De ce vor niște patroni să mențină pe linia de plutire un Titanic electro-

nic sună la fel de timpit ca și tradiționala întrebare cu mânăstirea, piciorul și ciuperca.

M-a lovit acest subiect tocmai astăzi pentru că am aflat, din cronica de televiziune a colegului Alin Ionescu de la „Cotidianul”, că postul Kanal D a făcut cinci luni de la lansare. Evident, în povestirea de mai sus nu e vorba nici o secundă despre canalul turcesc care, de un timp încoace, a apărut și în România. Și, la fel de evident, între povestea televiziunii pe care o dau, cațavencian, anonimă, și cea al trustului Dogan nu există aproape nici o similaritate. Singurul lucru care le unește este, însă, eșecul. În primul caz avem de-a face, n-ar fi exclus!, cu un eșec programat, după moda cotidienelelor locale care apăreau cîndva o dată la patru ani și ardeau la fel de repede ca fluturii de noapte. Povestea eșecului Kanal D se rezumă extrem de simplu: e foarte greu să ai succes pe un segment de piață în care trustul Pro și-a înrădăcinat vreo 3 posturi, în care Intactul și-a înfipt Antenele și unde Silviu Prigoană face afaceri bune cu canalele sale de muzici și manele.

Ambele cazuri arată un lucru foarte simplu: piața televiziunilor din România aduce, acum, a status-quo. Probabil că așa e un semn de maturitate. Sau poate asta arată că postul Kanal D ar fi avut mai mult succes de piață cu o emisiune care să se cheme „Noră dezbrăcată pentru mama” sau „Noră în călduri pentru mama dezbrăcată”. Evident, pentru rolurile astea ar fi putut să angajeze, în part-time, câteva secretare reciclate în editori de știri din povestirea de la început.

Pachetul n-are vîrstă

Despre „pachetul de acasă” din studentie s-ar putea scrie nișor un roman, chiar o saga, în care epetete delicioase să înșoțească tot felul de bunătăți: de la șnițele, chiftele, ciorbă la borcan, murături și cîrnați de casă, la plăcinte cu brînză. Trei tineri au făcut însă un scenariu și mai apoi un film, *Pachetul*, în care bunătățile nu vin de prin țară, ci tocmai cu microbuzul, de la Chișinău, Bălți, Ungheni sau orice alt colțșor din Basarabia.

Florentina Ciuverca

„O bucată de casă”

-n lunle, studenții Irina Stelea, Lucian Reniș [i Octavian Arnăutu au c'tigat cu mini-documentarul lor concursul „In Your 20s”, pus la cale, începînd de anul trecut, de Prigat [i Prais Corporate Communications. Competiția a fost inițiată online, pe www.inyour20s.ro, [i popularizată n toate centrele universitare din țară. Tot pe site s-au depus [i scenariile, 24 la număr, de către 93 de studenți mpărțiți n echipe. Toate proiectele au trecut pe sub ochii unui juriu, format din Mihai Chirilov, Răzvan Rădulescu [i Dragoș Bucurenci, care a desemnat cinci echipe finaliste. Fiecare dintre ele a primit apoi 6.800 de euro pentru producție [i o lună termen limită pentru a spune stop-cadru. La final s-au mpărțit [i premiile: locul I a revenit *Pachetului* – filmule] gndit [i realizat de echipa Elaine DeFleetwood –, iar premiul II a fost acordat pentru două filme, *Nema* [i *Interviul*. A lipsit dintre distincții premiul III, ns\ două mențiuni au fost primite de *20's Without Me* [i *Rampa skaterilor*.

Pachetul [i celelalte filme ar putea ajunge n campusuri, printr-o organizație, ntr-o dezbatere liberă despre cum e să ai vîrsta de 20 de ani.

n alcătuirea pachetului, pînă la ntmplări haioase din timpul transportului. Iar aceste aspecte devin n multe rînduri mai importante decît ns\ [i mncarea”, adaugă [i Irina.

Dintre cei trei (echipa Elaine DeFleetwood, „numele unui cîntec al unei formații obscure din anii '70. Nu recomandăm formația, de fapt evitați formația cu orice preț” – Lucian), doar Irina [i Lucian au pus mîna pe-o cameră de amatori [i au ceva experiență n fotografie. Octavian s-a ocupat de lumină, „inclusiv de lumina solară”. Cele 6-7 ore de material brut filmat prin camere de cîmin ntr-o sptmînă, de dimineață pînă seara, au nsemnat [i ceva mese gustoase pe la protagoniștii filmule]ului, cîva studenți basarabeni din capitală. „Unele plăcinte nu le mncasem nici eu de ceva timp. [i nici lapte condensat nu gustasem de cîva ani”, [i amintește Lucian.

Oleg Mutu primește pachete în continuare

Concluzia finală a fost c\ pachetul n-are vîrstă, după ce Oleg Mutu, operatorul lui Cristian Mungiu, a mrturisit c\ n-a nctat niciodată s\ primească sace de acasă. „Atunci cînd ne-a nmnat premiul, Oleg a spus c\ aștepta la rîndul s\ un pachet de acasă. De [i inițial am crezut c\ glumește, de fapt vorbea serios. [i are peste 30 de ani!”

Dacă-i ntrebi de proiecte noi, idei le vin din plin, problema o constituie banii. „Avem deja cîteva idei de filme, care se pot realiza cu un buget redus [i pe care le vom face n viitorul apropiat – probabil următoarele 3 luni. Vom aplica [i pentru alte concursuri”, rezumă Lucian. Octavian se declară inspirat de viața capitalei. „Bucureștiul este o mare sursă de idei. Poate o să facem un documentar despre conglinierea din Mall-ul Vitan.”

PUBLICITATE

CITIȚI SĂPTĂMÎNA
VIITOARE ÎN REVISTA

OBSERVATOR
CULTURAL

- Sursele de inspirație ale artei tinere – dezbateri coordonate de Cosmin Năsui. Participă, printre alții, Carmen Acinsinte, Zoltán Bela, Emanuel Borgescu.
- Scriitorul Phillip O'Ceallaigh în dialog cu Ovidiu Șimonca; criticul Paul Cernat scrie despre *Insemnări dintr-un bordel turcesc* a aceluiași autor.
- Marius Oprea, *O istorie a tranziției, pe înțelesul tuturor*: „Principala contribuție a României la capitalul comun european poate fi socotită experiența de supraviețuire a structurilor comunisto-securiste și capacitatea lor de a se adapta la mecanismele economiei de piață, pe care le pervertesc prin corupție.”
- Michael Shafir răspunde articolului lui Ciprian Șulea, *Tentația unui nou absolutism moral*.
- Actualitatea internațională: Lukas Vosicky despre debutul Festivalului ImpulsTanz de la Viena.

Tragedia lui Carmen, operă sub stele

Teatru, jazz, filme, concerte rock... Ce-i lipsea programului cultural sibian? Opera. După ce a adus Premiile UNITER la Pavilionul 2007, Ion Caramitru a revenit la Sibiu ca regizor, cu *Tragedia lui Carmen*, după Bizet, în adaptarea lui Peter Brook, Marius Constant și Jean-Claude Carrière, spectacol realizat cu trei distribuții și jucat sub stele, între ziduri vechi de aproape șapte sute de ani.

Veronica D. Niculescu

Curtea Muzeului de Istorie a fost însuflețită, trei seri la rând, de arile de operă. Carmen a cântat la ceas de noapte pe scena amenajată în aer liber, având ca decor zidurile Casei Altemberger, cunoscută acum muzeu.

„Este o aventură artistică, în cadrul programului «Sibiu 2007», spune Ion Caramitru, președintele UNITER, care a pus în scenă nu *Carmen* de Bizet, ci adaptarea sa modernă, *Tragedia lui Carmen*, ce păstrează o parte a arilor originale, presărate cu inserții de proză. O lucrare care punctează tragicul din viața eroinei, căci la final [i Escamillo moare, ucis de taur.

Spectacolul este cântat în franceză, însă pasajele de proză sînt jucate în limba română. *Tragedia lui Carmen* a fost pusă în scenă prima oară în 1981 la Paris, iar în 1993 Ion Caramitru a montat-o la Belfast, jucându-se cu casa închisă.

Tragedie și la poartă

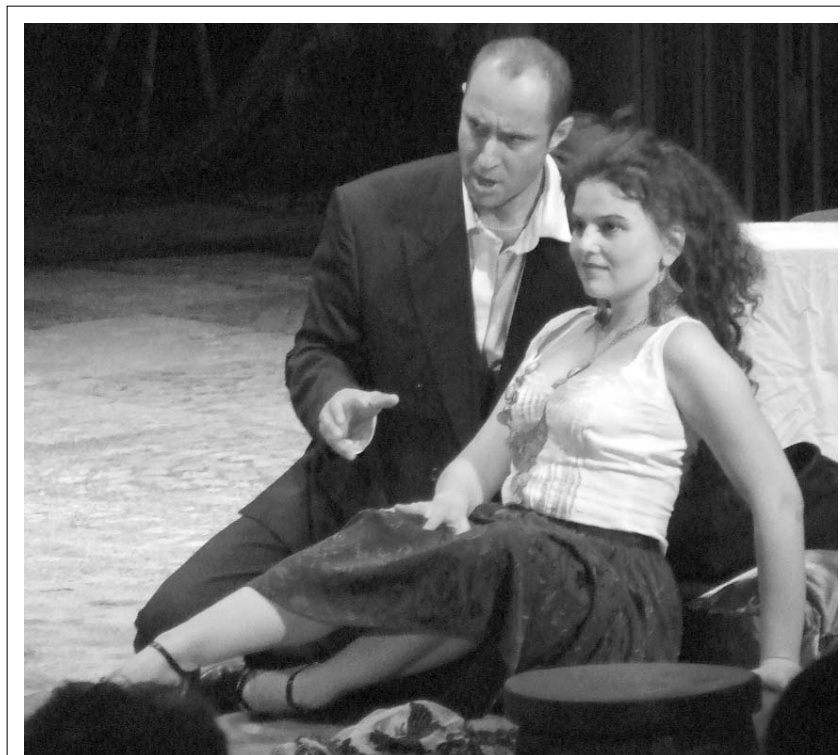
Varianta de la Sibiu este o premieră absolută [i a fost gândită special pentru programul „Sibiu 2007”, fiind un proiect al UNITER finanțat de Ministerul Culturii. În prima seară, *Tragedia lui Carmen* a fost un mare succes la publicul care a reușit să intre, dar [i o tragedie pentru cei mulți rămași dincolo de porțile muzeului. Curtea, în care se instalaseră gradene cu circa trei sute

de locuri, s-a dovedit prea mică pentru toți iubitorii operii. Cu o jumătate de oră înainte de începerea spectacolului, deja se formase o coadă de peste o sută de persoane, atrase atât de povestea lui Carmen, cât [i de faptul că spectacolul era gratuit. S-a intrat însă mai ales pe bază de invitație. Printre personalitățile prezente s-au numărat primarul Klaus Johannis [i reprezentantul Comisiei Europene, Giorgio Napolitano, diferite personalități ale culturii din capitală [i din Sibiu, care cu greu s-au strecurat prin mulțime. Cei rămași afară au putut urmări spectacolul proiectat pe zidul muzeului, consolându-se [i cu gândul că acesta avea să se joace [i în următoarele două seri.

„Sibiul nu are la ora actuală un spațiu adecvat pentru operă. Ar trebui construit un spațiu generos pentru spectacole. Aici găsești spații cum rar găsești în Europa. În curtea Muzeului de Istorie este o acustică naturală, cum rar se poate găsi în lume”, a spus Ion Caramitru, explicând astfel alegerea Sibiului [i a locației de desfășurare.

Figurație cu copii și tehnicieni

Pentru că jocul în aer liber presupune anumite pericole pentru actor, regizorul a pregătit o triplă distribuție, ceea ce face ca numărul artiștilor implicați în proiect să fie de peste 25. Aceștia li se alătură [i figurații. Figuranții sînt [i tehnicienii de la Teatrul Național din

Carmen (Oana Andra) și Escamillo (Iordache Basalic)

București, care se îmbracă în costume [i apar pe scenă. Înedit este participarea unui grup de copii, care o însoțesc pe Carmen în furtăguri [i se joacă de-a luptele cu taurii. Sînt opt copii cu vârste între 8 [i 14 ani, selectați de la Centrul de Plasament Agărbicium, din comuna sibiană Axente Sever.

„Nu avea sens să jinem pe drumuri copii din București, astfel că am mers la

acest centru de plasament [i am ales, după anumite criterii. În schimb, i-am dus pe acești copii la București, le-am făcut program [i de [trand, [i de plimbare. Nu pot să spun că sînt de isteți. Au fost de ajuns două repetiții [i gata. Ba chiar unii veneau [i mi sugerau cum ar fi bine să fac în anumite situații. Unul dintre ei chiar a avut dreptate!”, a povestit Ion Caramitru.

Spectacolul se bucură de participarea Orchestrei Metropolitane de Camera din București, dirijată de Tiberiu Soare, un dirijor de numai 30 de ani. Toți artiștii implicați sînt, de altfel, tineri. Lumina au fost realizate de britanicul Chris Jaeger, iar scenografia, de Maria Miu, cea care colaborează cu teatrul sibian la spectacole precum *Balul*.

DISTRIBUȚIE

De trei ori Carmen

Carmen este interpretată de Oana Andra, Florentina-Irina Onica și de Claudia-Andreea Deleanu, în timp ce Escamillo este jucat de Iordache Basalic, Ionuț Pascu și Ștefan Popov. Pentru Don José există numai doi interpreți: Vlad Miriță și Răzvan Săraru. Pasajele de proză sînt interpretate de Silviu Birș, Eugen Cristea și Vasile Calofir. *Tragedia lui Carmen* se joacă din nou pe 7, 8 și 9 august. Organizatorii spun că sînt pregătiți și să joace pe scena Teatrului Național „Radu Stanca”, în caz de vreme nefavorabilă, însă speră să nu fie cazul, fiindcă s-ar pierde mult din farmecul reprezentațiilor în aer liber.

SALUTĂRI DE LA PETRILA DE ION BARBU

Un strop de Gârâna International Jazz Festival 2007

Gârâna International Jazz Festival este deja pentru mulți un reflex. A 11-a ediție (12-15 iulie) a însemnat și anul acesta jazz la greu, munte cât cuprinde, oxigen cât mai este, apă rece și atmosferă faină timp de patru zile de vară montană. Plus Jan Garbarek Group.

Manu Babescu

Pentru bânjenii, a ajunge în fiecare an la Festivalul de Jazz de la Gârâna a devenit un act social solid, dincolo de evenimentul în sine care este, frământat, unul deosebit atît ca locație, dar mai ales ca line-up [i orientare muzicală]. (i pentru cî mi-s parte integrantî a rasei menționate, înainte n_cî s' aflu cine urma s' vin anul acesta la Gârâna, [tiam c' voi fi acolo, indiferent de ce se va nî tîmpla n'est. Cu toate astea, ediția din 2007 mi-a adus doar ziua de vineri [i concertul Jan Garbarek Group, pe care am încercat s' l inhalez pe c't posibil, pe deplin conștientî de faptul c' pierd prestații valoroase [i zile delirante cu oameni frumoși]. Pentru c' da, unora le place jazzul, [i e tare bine c' nd se nî tîmpla festivalul [i vine lume de peste tot n Poiana Lupului, cu motoare, cu mașini, cu corturi, cu frontale, pături [i pufoaice de ap'rat de gheana de miez de varî pe timp de noapte. De obicei, populația

se strînge aici de joi [i r'm'ne pentru un weekend prelungit p'n duminicî noaptea la bînci, la dat cu bicicletele, plimbat pe dealuri, b'ut vin fier [i m'ncat gula]. Unii ns' vin strict pentru concert, dar atunci farmecul e mult diminuat, cum a fost aceast' ediție pentru mine. Am pierdut deci ziua de joi cu Bertî Barbera & 4Given, cu Voer, dar mai ales cu Marius Mihalache, foarte apreciat pe plan internațional ca Jambalist. El a fost ales s' c'nte n deschiderea concertului Chic Corea de la București [i mpreun cu Irina S'rbu, a susținut un spectacol care, din auzite, a ridicat publicul n picioare [i l-a f'cut s' danseze n draci.

n rest, am mai pierdut ziua de s'mb'tî cu suedeza Victoria Tolstoy, strînepoata scriitorului rus, care tot din auzite nu a fost pe placul publicului mai sofisticat, interpretînd un fel de jazz comercial [i neinteresant. n schimb, cel care se pare c' a f'cut senzație a fost francezul de origine vietnamez, Nguyen Le, cu jazzul lui cu influențe rock,

funk, etno [i world music. Lu'ndu-m' dup' afix, i invidiez pe cei care i-au mai prins pe Alexandrina Hristov, care a f'cut furori printre prietenii ce i-au ascultat nregist'rile, pe Eldad Tarmu cu ansamblu s'u pe care am s' l ascult la Plai, pe Teodora Enache, prezenț obligatorie la orice festival de jazz care se respect', percusionistul Billy Cobham [i chitaristul Scott Henderson.

Început și final bifat: trei ore cu Jan Garbarek Group

Dar nu s'nt chiar de comp'timit, din moment ce vineri am luat parte la concertul unui jazz-mit. Pe scurt, am asistat la spectacolul unuia dintre cei mai mari muzicieni ai lumii, saxofonistul norvegian Jan Garbarek, acompaniat de Manu Kathe, Rainer Bruninghaus [i basistul care l-a nlocuit pe contrabasistul Eberhard Weber, marele absent de la aceast' ediție. Vineri, [i 13, ajungem deci la Gârâna, tremurînd n' c' de pe ruta zg'li i-toare Timișoara-Reșița, [i s'rim imediat din mașina parcat' din motive de aglomerare departe de intrarea n Poian', gr'bindu-ne n spre scen' din motive de timp. Trecînd de tot c'rdule de polițiști care mp'neau locul cu folos, spre deosebire de cei care ne-au dat amend' la ieșirea din orașul florilor, ajungem repede la coada care se formase de mult la intrare. Se pare ns' c' noi am avut noroc fa' de cei de joi c'rora li s-au deschis porțile cu aproape o or' dup' timpul anunțat, ceea ce a generat nep'ceri n rîndul celor veniți din timp. Adic' am intrat nesperat de repede [i de uor, alegîndu-m' [i cu o br'jar' de pres' pe tot festivalul, culmea, tocmai c'nd nu puteam r'm'ne dec't o sear'. {i pentru c' nu ne a[teptam ca prestația grupului Jan Garbarek s' nceap' mai repede de nou', ne socializ'm la greu cu oameni pe care i vedem constant o dat' pe an

Saxofonistul norvegian Jan Garbarek

la Gârâna [i cu alții, noi dar experimentați n cele ale muzicii [i explor'rii.

Ca peste tot ns', g'sești [i aici lume fr'v' vreo treab' cu jazzul, care iese la aer curat [i la un vin fier, dar care i deranjeaz' de obicei pe cei veniți exclusiv pentru interpretarea artiștilor. De aceea, lu'm aminte [i respect'm preferințele altora n ț'cere. La fel au f'cut probabil [i cei care au stat pe deal, n cimitir, la lungii urechile [i timpanele pe timpul concertului, pentru a nu pl'ti cei 30 de lei c't a fost costul unui bilet pentru seara de vineri, cea mai scump', dar nu [i cea mai plin'. Cu alte cuvinte, mult' lume nu a njeles de ce pentru seara de vineri a fost programat doar concertul Jan Garbarek Group, care, fa' de celelalte seri c'nd spectacolele jineau p'n la trei dimineața, la doisprezece era gata,

iar lumea abia ce se n'cinsese, [i nu de c'ldur', cu siguranță. Dar asta nu a umbrît concertul n sine, de mult a[teptat de deguștorii de muzica celui mai valoros saxofonist european al jazzului contemporan. {i a fost la n'jime at't ca interpretare, c't [i ca sincronizare cu ceilalți instrumentiști, iar Manu Kathe a ar'at c' nu degeaba a f'cut parte din bandul lui Peter Gabriel. Cu o dexteritate senzațională [i un ritm teribil, Manu Kathe a f'cut senzație [i printre cei care nu s'nt neap'rat consumatori de gen, iar Garbarek a fost impecabil. Lumea, mai mult' ca niciodat', a r'mas impresionat' de prestația instrumentiștilor, deși unii au simțit c' fr' Weber nu a fost chiar ceea ce putea fi.

Alții ns' s-au pliticit pușin, [i nu pentru c' ar fi fost de vin' cineva, ci pentru c' se acomodar' de la o vreme cu alt gen de jazz, mai inovator, mai viu, mai abstract. Cu alte cuvinte, nu am plecat r'scolii [i r'v'jii, ci mai mult relaxați [i nfrigurați pentru c' nu ne-am obi'nuit ca n toi de iulie, cu tot cu n'clizirea asta globală, s' cr'p'm de frig pe timp de sear'. A[a c', la un moment dat, concertul s-a terminat pur [i simplu dup' bis. Iar n timp ce populația migratoare se preg'tea de o noapte la cort sau la pensiune, alții ne stresam pentru drumul de ntoarcere acas' prin bezn'. Fine pentru mine. Asta ca s' mi amintesc ce relaxant era statul pe toat' perioada. Tem' pentru acas': la festivaluri nu se merge la bifat concerte.

PUBLICITATE

Am aruncat *Suplimentul de cultură* n aer!

**SUPLIMENTUL
DE CULTURĂ
SE ASCULTĂ PE:**

**www.supliment.
polirom.ro/
radio.aspx**

**O emisiune de
George Onofrei
și Anca Baraboi**

BRET EASTON ELLIS

SUPLIMENTUL DE CARTE

Glamorama

EXCERPT • NEWS • AUDIO • Q&A
LIBRARY • TOUR • GAME • CAST

Buricul pământului: Manhattan, anii '90. Victor Ward, fotomodel cu biceps și pectorali perfecți, dar și cu prieteni acolo unde trebuie, este văzut și fotografiat peste tot, chiar și în locuri pe unde nu calcă niciodată. Trăiește cu un fotomodel superb, pe care îl înșală cu un altul. În ajunul deschiderii unui super club în centrul orașului, viața lui pare perfectă. Însă aici lucrurile o iau razna, iar viitorul pare să se transforme într-un coșmar. Sex explicit, droguri, „high-life literar” new-yorkez, conspirații internaționale, agenți dubli, crime, toate aceste ingrediente din cocktailul *Glamorama* fac ca *American Psycho* să pară o joacă de copii. Vă oferim în această ediție a revistei un „Supliment de carte”: publicăm în premieră un fragment din romanul *Glamorama*, tradus de Adrian Buz, ce va apărea în toamnă, la Editura Polirom.

Email:

Name:

Submit

Traducere de Adrian Buz

28

-n du[ul din camera pe care Bobby o împarte cu Jamie, Bobby [i admir\ bronzul pe care l-am dobndit azi pe yacht, n zonele care m\rturisesc unde boxerii no[tri au blocat soarele, se uit\ la urmele albe pe care bikinii lui Jamie le-au l\sat n spate, paloarea aproape str\lucind n semi ntunericul b\ii, apa curg\nd puternic din capul masiv de du[din crom peste noi [i pulile noastre se ridic\ n unghiuri ascu[ite [i Bobby se trage de [toi,]eap\n [i gros, coatele i at rn\ str mte dedesubt, mu[chii umerilor ncor\ndu-i-se c\nd [i-o freac\ [i se uit\ la mine, privirile ni se nt\Inesc [i m r ie cu o voce groas\ „Uit\te la pula ta” [i eu m\ uit la pula pe care mi-o frec [i mai departe, la picioarele groase [i musculoaase...

La du[, Bobby m\ las\ pe mine s\ o iau pe Jamie [i capul lui Bobby e ntre picioarele ei [i genunchii lui Jamie se ndoaie de c\teva ori [i Bobby o susline cu un bra [i [i mpinge faa n pizda ei [i ea [i curbeaz\ spatele, mping\ndu-se n limba lui [i una din m\inile lui m\ nha\] pula, s\punind-o [i apoi Bobby ncepe s\ o sug\ [i se nt\re[te at t de tare nc t o simt puls\nd [i apoi se face [i mai tare [i se ngroa\ [i Bobby [i-o scoate din gur\ [i o studiaz,

str\ng\nd-o, dup\ care [i trece limba peste cap [i apoi o ridic\ de v rf [i apoi ncepe s\ i treac\ limba n mi[c\ri scurte, precise peste locul n care capul se nt\Ine[te cu trupul pulii n timp ce Jamie m r ie nfometat\ „f-o f-o” n timp ce [i v r\ degetul, n semi ntunic, apoi Bobby [i-o bag\ n gur\, lu\nd-o at t c t poate de mult, sug\nd-o nest\p nit, ud, n timp ce se las\ pe vine, frec\ndu-[i [toiul [i dedesubt rotunjimile pulpelor lui se umfl\, n timp ce se repozitioneaz\. -mi las capul pe spate, l\sn s\ s\ mi curg\ pe piept, p\vrul i e ud [i i curge pe frunte, limba ntins\, roz. Apoi Bobby m\ ntoarce, ca el s\ poat\ desface obrajii curului meu dup\ care i simt cum [i bag\ limba n el iar apoi [i v r\ un deget pe jum\tate n gaura mea [i contin\ s\ mi-o trag\ cu degetul p n\ c\nd degetul intr\ at t c t poate de departe, f\c\nd ca pula mea s\ zv\cnesc\ incontrolabil...

Cad n genunchi [i ncep s\ i ling pizda lui Jamie, desf\c\ndu-i buzele cu degetele [i n timp ce m\ m ngie pe p\vr o sprijin de peretele du[lului - Bobby e nc\ n spatele meu n genunchi, mi bag\ [i mi scoate degetul n cur, cu cealalt\ m n\ mi m ngie abdominalii tari, lucr\i - [i i eu trec cu limba de la clitoris la gaura curului [i i petrec un picior despre um\vr i sug clitorisul, n timp ce o fut cu dou[, apoi cu trei degete mi bag limba n gaura curului, penetr\nd-o cu limba, n timp ce o trag cu degetele de clitoris [i c\nd m\ ridic degetul lui Bobby alunec\ din gaura mea afar\ [i o ntorc pe

Jamie [i strivindu-m\ de ea prin spate, i desfac fesele mici [i ncep s\ mi v r limba apoi s\ o scot n gaura curului [i apoi i strecur limba ad nc n anusul ei [i o jin acolo frec\ndu-i clitorisul p n\ c\nd ea termin...

Dup\ ce ne usc\m, mergem n dormitorul lui Bobby, l\ng\ patul gigantic care a fost dezvelit de lenjerii [i s\nt aprinse toate luminile din camer\ a[a c\ putem vedea totul [i Jamie mi strnge pula, sug\ndu-i capul [i eu m\ uit la Bobby cum se duce la un sertar [i c\nd se apleac\ i se desfac fesele, expun\ndu-i pentru o clip\ gaura curului n timp ce ia o sticl\ de lojune [i apoi se ntoarce pula i st\ ]eap\n\ ntr-o erc[e] plin\ [i n timp ce vine spre noi o privesc pe Jamie cum [i bag\ un deget n pizd\ [i apoi i scoate [i apoi ncepe s\ i frece clitorisul [i apoi ridic\ degetul la spre gura mea [i eu ncep s\ i sug. -[i bag\ degetul la loc n vagin [i apoi [i-i scoate [i mi-i ofer iar [i eu i iau m na, ling\nd degetul s\rat, sug\ndu-l [i apoi i trag faa spre faa mea [i n timp ce o s\rut m\inile mi alunec\ spre curul ei, apoi n sus spre talie [i apoi [i mai sus spre s\inii grei [i fermi, mi trec palmele nct peste s\rfcurile mici f\c\ndu-le s\ se nt\reas\ n timp ce ea tremur\ gem\nd. Apoi o ntind n pat [i ngenunchind ntr-o parte i miros buzele pizdei, inhal\nd ad nc, nc\ mai are pic\turi de ap\ pe p\vrul pubian [i respir delicat peste ea [i urm\resc cu un deget forma labiilor, f\r\ s\ le desfac, totu[i, tachim\nd-o, apoi mi las un deget s\

aluneca ad nc n pizda ei, juc\ndu-m\ cu clitorisul a c\ru\ culoare se aprinde [i ea s\ pe spate n pat, cu ochii nchi[[i apoi mi trec limba peste clitorisul ei [i apoi i ridic [oldurile [i i desfac gaura curului p n\ c\nd pot s\ v\ld rozul din\untru...

M\ mi[c\ cu gura spre]ele ei, sug\ndu-i tare s\rfcurile n timp ce i str ng s\inii [i apoi alunec iar la vale, limba mi alunec\ pe linia care i mparte trupul [i Jamie [i ridic\ apoi [i desface picioarele, de data asta i-am devorat de tot clitorisul, dar la nceput abia dac\ i ating, evit\ndu-l deliberat, f\c\nd-o pe Jamie s\ se r\sucesc\ ncontinuu, ncer\nd s\ se plaseze n limba mea, sc\ncind [i apoi c\nd limba l lip\ie, clitorisul se nt\re[te, se m\re[te [i i str ng dosul pulpelor [i apoi interiorul pulpelor [i continuu s\ o fut cu limba [i c\nd i ridic iar [oldurile ncep s\ i sug gaura curului. Bobby se apleac\, holb\ndu-se concentrat n timp ce i bag [i i scot limba din anus, timp n care [i freac\ [toiul.

— Dumnezeule, e[ti flea[c\, sc\ncesc eu. E[ti flea[c\ r\u de tot.

-ncep s\ i v r un deget n vagin [i Jamie se smuce[te din [olduri n timp ce merg mai sus [i i sug o labie ntreag\ [i apoi i ling iar clitorisul, f\c\nd-o pe Jamie s\ dea drumul unui alt orgasm...

Continuare în paginile 8-9

„Mirosul mării, o amiază de octombrie, Atlanticul mișcându-se încet sub noi, miezul nopții, întilnind-o pe Marina în față la Club Lido, vocea arsă de plins, mașinile de fum, Marina luminată din spate în fața unui serrar din baie...”

Continuare din pagina 7

— n faja mea, Jamie 'i ia 'n braje pe Bobby [i el 'i pune o m'n\ mare sub b'rbia ei [i 'i 'ntoarce fața 'n sus [i o s'vrut\ ad'nc, 'i 'i mpletesc limbile [i m'n la lui Jamie cade pe pula lui Bobby [i o str'ng'e [i apoi 'i las\ pe Bobby 'n pat al'turi de mine, cu capul la picioarele mele, pula vine 'n faja mea [i Bobby cade 'n genunchi l'ng\ pat [i 'ncepe s\-'i ling\ pula dintr-o parte 'n timp ce se uit\ la mine [i Bobby geme [i 'ncepe s\-'i ling\ picioarele [i Jamie 'i ridic\ [i 'i coboar\ gura, lu'nd c't de mult poate din pula lui, 'n timp ce Bobby zv'cne[te din [olduri. Se urc\ 'n pat [i se ridic\ deasupra pulii lui Bobby, apoi se las\ 'ncet, f'r\ s\-'i ia ochii de pe mine 'n timp ce pula 'i alunec\ 'n pizd\, dup\ care [i-o scoate [i se freac\ cu cr\p\tura de capul ei, dup\ care se las\ iar 'n ea f'r\ efort, dup\ care se opre[te, r'm'e 'ncremenit\, l's\ndu-'i pizda s\ se acomodeze, dup\ care 'ncepe s\ c\l'reasc\ pula lui Bobby, ridic\ ndu-se p'n\ 'n v'rfu[el, apoi l's\ndu-se tare pe pelvisul lui, Bobby morm\vie pomp'nd-o [i deodată to[mu[chiei ei se contract\ [i ea 'ncearc\ s\ nu 'i dea drumul, dar [i pierde controlul [i 'ncepe s\ jipe, 'fute-m\ fute-m\ fute' [i undeve 'n camer\ 'ncepe s\ sune un beeper, e ignorat...

S'nt 'n genunchi 'n faja lui Bobby [i el m\ sile[te s\-'i ridic\ penisul ca s\-'i pot mirosi coaiele, dup\ care 'mi 'mpinge capul 'n spate [i 'mi v'r\ pula 'n gur\ [i eu m\ 'nec, 'ncearc\ s\ trag aer, dar Bobby m\ jine a[ă p'n\ c'nd mi se relaxeaz\ g\tul, m\ jine de cap ghid'ndu-m\ 'n sus [i 'n jos pe penisul lui, apoi tr\g'ndu-l afar\, dar j'in'ndu-'i capul 'n gur\, apoi 'mping'ndu-'i pula 'napoi 'n g't p'n\ c'nd buza mea de sus e 'ngropat\ 'n p'vrul lui pubian [i nasul meu e presat de abdomenul lui tare, 'ncordat, coaiele str'nse pe b'rbia mea. C'nd m\ uit 'n sus, v\d c\ are capul l'sat pe spate, e vizibil doar v'rfu[el b'rbiei deasupra coloanei de mu[chi gro[ai g\tului. Mu[chiei lui abdominali conici cobor'nd 'n sus piept se 'ngusteaz\ la baza stomacului [i l' frece pe ei cu una din m'ini, cealalt\ pe locul unde spatele se curbeaz\ form'nd fesele [i 'nghit greu, buzele 'mi s'nt ude de saliv\ [i de zeama lui Bobby [i 'mi frec\ limba de capul pulii, sug'nd-o 'n sus [i 'n jos, merg'nd p'n\ la cap\ la baza ei 'ntr-o mi[care lent\, ferm\, nasul mi se 'n-groap\ 'n p'vrul lui

pubian [i apoi 'ncepe s\ m\ fut\ 'n fa\] din ce 'n ce mai tare...

Bobby cade 'napoi pe spate [i m\ trage dup\ el, pozi[ion'ndu-m\ 'n a[ă fel 'nc't poate s\-'mi sug\ pula 'n timp ce eu i-o sug pe a lui [i [i-o v'r\ pe g't, mi[c'ndu-'i capul 'n a[ă fel 'nc't s\ o ia pe toat\ de fiecare dat\, sug'nd-o cu putere, a[ă cum 'i iesc din gur\ acoperit\ cu saliv\ [i apoi 'ng'hil'nd-o c'nd [i-o bag\ 'napoi, [oldurile noastre rotindu-se 'ncet, ritmat. Apoi Bobby se rostogole[te [i se las\ pe bur\, 'ndoindu-'i un genunchi, coaiele 'i stau pe pat, sub cr\p\tura buclor [i Jamie 'i le desface [i, g't'nd, m\ aplec [i 'l s'vrut pe gaur\, v'r'ndu-mi imediat limba 'n ea [i Bobby r\spunde ridic'ndu-'i [oldurile, p'n\ c'nd ajunge s\ se sprijine 'n genunchi [i umeri [i 'ncep s\-'i str\pung gaura cu limba, simj'nd-o cum se relaxeaz\ un pic, apoi se str'ng'e [i apoi de relaxeaz\ iar [i apoi Jamie se mut\ 'n capul patului [i desface picioarele 'n faja lui, j'in'ndu-'i capul [i el 'ncearc\ s\ ajung\ la pizda ei, dar ea s't\ pe ea [i el se d\ 'napoi lu'nd-o pe Jamie cu el p'n\ c'nd ea ajunge pe spate, ridic'ndu-'i [i desf'c'ndu-'i picioarele 'n faja lui Bobby [i el 'ncepe s\-'i mestece pizda p'n\ c'nd o 'ntoarce sprijin'nd-o 'n palme [i genunchi [i 'ncepe s\-'i mestece pizda din spate [i el morm\vie 'n bu[ie dintre picioarele ei [i eu 'ncep s\-'i lubrifiez gaura lui Bobby cu lojune pe care a adus-o 'n pat...

Stau l'sat pe spate pe c\lcie [i Jamie se aplec\ [i 'ncepe s\-'mi sug\ pula, scui'nd pe ea p'n\ e 'mb\lat\ de saliv\ [i apoi m\ ridic\ 'n genunchi [i o dau la o parte pe Jamie, j'in'nd fesele lui Bobby desf'cute cu degetele de la o m'n\, cu cealalt\ lubrif'indu-mi pula, [i apoi 'mi ghidez capul penisului 'n gaura lui, apuc'ndu-l de [olduri, j'in'ndu-l ferm, 'mping'nd 'nainte p'n\ nu mai am unde 'mpinge — 'ncep s\-'i fut din greu, stomacul pleosc\ie pe buclie lui, 'n timp ce Jamie se jine de mine, tr\g'ndu-m\ 'napoi de fiecare dat\ c'nd m\ 'nfig 'nainte. Las unul din [olduri [i 'ncep s\ caut pe dedesubt ca s\ g\lesc m'n la lui Bobby frec'ndu-'i pula j'ea'p'n\, masturb'ndu-l, sincroniz'nd mi[c'rile [i 'mi str'ng m'n 'n jurul m'ini lui Bobby [i mi[care de leg'nare pe care o facem m\ face s\-'mi mearg\ m'n 'nainte [i 'napoi [i 'ncep s\-'i c\l'resc din ce 'n ce mai tare, respir'nd at't de repede 'nc't am impresia c\ o s\ mi se opreasc\ inima, complet congestionat.

— 'ncet, 'ncet, 'i aud morm'vind. Nu-j'i da drumul 'nc'...

Bobby 'mi 'n[fac\ pula [i o ghideaz\ spre pizda lui Jamie [i 'mi v'r\ penisul 'n ea 'n timp ce 'i j'in pulpele din spate, trec'ndu-mi brajele 'n jurul lor, ridic'nd-o, [i apoi o apuc de]e [i 'ncep s\ le sug 'n timp ce o fut, pizda ei aspir'ndu-mi pula 'n timp ce ea se leag'n\ dintr-o parte 'n alta, pizda ei r\spunz'nd [i absorbindu-m\ de fiecare dat\ c'nd m\ trag 'n spate [i apoi m\ tr'ntesc peste ea, m'r'nd de fiecare dat\ c'nd o bag [i are fa[ă purpurie [i p'ng'e, ag\]ndu-se de mine [i apoi o scot, dup\ care o 'ntorc, desf'c'ndu-'i fesele cu degetul mare [i 'nc\ un alt deget de la o m'n\ [i 'n timp ce 'mi strecur un deget 'n'untru [i afar\, Bobby m\ 'mb\leaz\ cu mai mult\ lojune [i, 'n[fac'ndu-'i [oldurile 'n timp ce m\ rotesc, 'mi 'mping pula ca piatr\ 'n rectul lui Jamie, simj'nd cum se 'ntinde [i f'r\ ca m\car s\ a[tept s\ [i-'i relaxeze, 'ncep s\ o fut din greu. Bobby se aplec\ privindu-mi pula cum dispere [i reapare, gaura lui Jamie str'ng'ndu-mi o [i apoi se pozi[ioneaz\ la capul patului [i 'n[fac\ l'nbila patului [i 'mpinge [oldurile 'nainte, desf'c'ndu-'i [i ridic'ndu-'i picioarele astfel ca Jamie s\ poat\ s\-'i mestece gaura curului 'n timp ce el [i-o ia la lab\, l's\ndu-'i un [old, m\ aplec [i o str'ng iar de]e pe Jamie, revenind

cu m'n peste stomac p'n\ c'nd ajung la clitoris [i cu dou\ degete 'ncep s\-'i frec, apoi 'ncep s\ o fut cu degetul 'n timp ce ea continu\ s\-'i mestece gaura lui Bobby, uneori sug'ndu-'i pula...

Jamie se ridic\ 'n pat [i 'l 'ncelec\ pe Bobby la nivelul [oldurilor. Se aplec\ peste pula lui [i o apuc\ cu o m'n\ [i apoi o trage spre pizda ei p'n\ c'nd s't\ pe ea, aplec'ndu-se, strivindu-'i pe Bobby, pres'ndu-'i s'nii 'n fa\] [i Bobby 'i apuc\ cu ambele m'ini, sug'ndu-le sf'rcurile. M\ ghemuiesc 'ntre picioarele lui Bobby, care s'nt 'ntre picioarele lui Jamie [i 'i desfac fesele [i 'ncep s\-'i bag degetul 'n gaura curului, care e 'mpins\ 'n afar\ [i dilatat\ din cauz\ c\ pula mare a lui Bobby e 'n ea. M\ las pe c\lcie, erec[ia 'mi zv'cne[te [i c'nd 'i desfac fesele lui Jamie mai larg ea [i ridic\ [oldurile, f'c'nd ca pula lui Bobby s\ alunec'e din ea p'n\ c'nd capul 'i r'm'ne prins 'ntre buzele pizdei ei [i apoi pula mea alunec\ 'n gaura curului ei f'r\ efort. Jamie se a[az\ 'napoi 'n pula lui Bobby 'n timp ce eu o bag [i o scot delicat, pula lui Bobby intr\ toat\ 'n timp ce ea mea alunec\ jum'tata afar\ [i am'ndoi putem s\-'i simjim mu[chiei vaginali contract'ndu-se puternic 'n timpul orgasmului 'n timp ce ea e cuprins\ de convulsii 'ntre noi...

— Haide, ridic\-'te, spune Bobby, 'n timp ce eu 'mi ridic [oldurile [i el v'r\ repede un prosop sub curul meu [i eu ating contururile pieptului lui, tras'nd linia median\ a trupului [i el 'mi ridic\ picioarele 'n timp ce se aplec\ [i m\ s'vrut\ ap\sat pe gur\, buzele lui groase [i ude, [i mai 'nt'i un deget, apoi dou\ degete, 'ncep s\ se mi[te 'n curul meu 'n'untru [i afar\ [i am'ndoi str\lucim de transpira[ie [i Jamie 'mi jine capul 'n poal\, [optindu-mi chestii 'n ureche, aplec'ndu-se [i frec'ndu-mi erec[ia.

— Dha, arat\-'mi pula aia, Victor, spune Bobby. Freac-o, a[ă. Desf\-'i picioarele. Mai mult. Ridic\-'le. Las\ m\ s\-'i v\d gaura.

— 'mi ridic\ picioarele [i 'mi 'mpinge 'n spate picioarele [i 'l simt cum 'mi desface picioarele, inspect'nd zona.

— Dha, ai o gaur\ mi[to, roz, amice. M\ uit la ea chiar acum. Ai vrea s\-'i o fut, ei?

M\ cuprind 'n braje, privind 'n sus spre Bobby, care e lipsit de expresie [i nu s'nt sigur c'te degete s'nt 'n gaura mea 'n clipa asta [i 'ncepe s\-'i mi[te m'n la circular, degetele intr'nd mai ad'nc p'n\ c'nd trebuie s\-'i prind de 'ncheietur\, [optind: — 'ncet, omule, 'ncet.

[i cu cealalt\ m'n\ 'mi r\su[te[te sf'rcurile p'n\ c'nd se umfl\ [i m\ ard [i capul meu e ad'postit sub brajul lui Jamie [i eu trebuie s\-'mi 'ncordez mu[chiei s\ nu termin prea repede...

— A[teapt\, m'r'i eu, ridic'ndu-mi capul. Ai prezervative?

— Ce? 'ntreab\ el. O. omule,]i pas\?

— E-n regul\, m\ las eu la loc.

— Vrei s\ te fut? 'ntreab\ el.

— Da, e-n regul\.

— Vrei s\ te fut cu pula asta? 'ntreab\ el, ridic'ndu-mi picioarele peste umerii lui.

— Dha, fute-m\.

Jamie prive[te cu aten[ie cum Bobby [i strecoar\ pula lung\ [i groas\ 'n'untru apoi [i-o scoate din gaura mea [i apoi 'ncepe s\ m'reasc\ amplitudinea [i ad'ncimea, sco]ndu-'i [i toaiu aproape de tot [i apoi v'r'ndu-l iar, pula lui ating'ndu-mi prostata [i eu m\ uit 'n sus la el [i jip [i abdominalii lui se 'ncordeaz\ la fiecare mi[care [i el 'ncearc\ s\ se a[eze mai bine, apuc'ndu-m\ de umeri, mu[chiei brajelor umfl'ndu-se de efort [i spr'ncenele se umplu de cute [i fa[ă — de obicei imposibil\ — se 'ncrunt\ de pl'cere.

— Dha, fute-'l, fute-'l din greu, c'n't\ Jamie.

Bobby [i bag\ [i [i scoate pula din mine, am'ndoi m'r'nd de u[urare, intensitatea cre[te [i apoi r'ncesc, cuprins de convulsii necontrolate, am'ndoi zv'cnind c'nd eu 'ncep s\ ejaculez, scui'nd pe umeri [i piept 'n timp de Bobby m\ fute, anusul mi se str'ng pe pula lui 'nfipt\.

— Dha, asta e, asta e, omule, m'r'ie Bobby ejacul'nd, pr\bu[indu-se pe mine...

27

Mai tr'ziu, singur la du[ă, apa mpr\l[tiindu-se pe mine, 'mi ating cu delicate[te gaura curului, care pare umflat\, fraged\, alunecoas\ de la lojune [i de la s\m'n[ă lui Bobby, carnea se simte str\puns\, le[ind de la du[ă, m\ usuc, evit'ndu-mi reflexia 'n oglinda gigantic\, de team\ de ce a[putea vedea 'n ea. Scanez raftul dup\ un pieptan, deodorant [i aspirin\, M\ uit 'n du[ă p'iorul de medicamente, dar e gol. 'ncep s\ deschid sertare: o ceas Breitling, dou\ cutii de inele Cartier (unul citrin [i unul ametist), o pereche de ochelari de soare cu diamante montate 'n ei, o sticl\ de ap\ de colonie care se cheam\ Ambush, un recipient cu *moisturizer* Shiseido. 'ntr-un alt sertar: o duzin\ de rujuri Chanel, un num'r din *Harper's Bazaar* cu Tammy pe copert\, c\jiva trandafiri usca[ ]i — 'ntr-o pung\ de platic transparent pe fundul sertarului b'ii pe care Jamie [i Bobby o 'mpart — o p\l'rie mare neagr\, pliat\.

Ezit 'nainte s\ iau punga din sertar, pentru c\ ceva 'n mine spune s\ nu... 'nstinclul spune s\ nu. Ridic\ punga 'n dreptul fe[ei, evit'nd s\ o privesc. Sunetul unei mu[te b'z'ind 'n jurul capului m\ face s\ m\ 'ntorc [i s\ o privesc.

— 'n pung\ e p\l'ria pe care Lauren Hyde mi-a dat-o 'n New York.

P\l'ria pe care Palakon mi-a zis s\ o aduc cu mine pe QE2.

C\p[ut[ea interior\ a fost 'ndep'rtat\.

Acolo unde era trandafira[ul ro[ă, e o gaur\.

Pe una din p'r[jile p\l'riei s'nt cefetti roz [i verde.

Nici m\car nu pot s\ m\ mai ating de pung\, 'nghit involuntar p'n\ c'nd pun la loc cu grij\ punga 'n sertar [i apoi 'l 'nchid 'ncet. Dar 'sta e un vis, 'sta e un film — m\ calmez repet'nd, dar 'n fundul min[jii, slab, 'ntunecos, se aude un r's care vine dintr-un morm'nt [i e [uier'tor, acuzator.

Gol, 'nh\]nd un prosop, trec 'ncet prin dormitorul 'n care Jamie [i Bobby dorm ad'nc, binecuv'nta[ ]i, pe un cear[af 'mbibat cu sudoarea noastr\, chiar dac\ 'n camer\ e frig.

camera e o capcan. 'ntrebarea despre p\l'rie nu va fi pus\ niciodat\, 'ntrebarea despre p\l'rie e un munte negru [i camera e o capcan\, O fotografie cu fa[ă ta f'r\ expresie se g\se[te pe coperta unei reviste, un pistol s't\ pe o noptier\ 'nghe[at\, 'n camera asta e iarr\ [i camera asta e o capcan\.

c\ scot aburi pe gur\ 'n timp ce m\ holbez 'n jos la Jamie [i Bobby care dorm 'n pat.

Pe umrul lui Bobby e un tatuaj, negru [i f'r\ form\, nu l-am observat 'nainte.

O amintire de pe QE2, un montaj cu lumini stroboscopice.

Mirosul m'r'ii, o amiază de octombrie, Atlanticul mi[c'ndu-se 'ncet sub noi, miezul nop[ ]i, 'nt'lnind-o pe Marina 'n fa\] la Club Lido, vocea ars\ de pl'ns, ma[inile de fum, Marina luminat\ din spate 'n faja unui serrar din baie, c't de timid\ p'rea la balustrad\, c't de determinat\ se plimba prin camera mea, hanoracul cu glug\.

P'vrul care 'i at'rna Marinei peste fa\]. {i hanoracul cu glug\.

Tatuajul negru, f'r\ form\, pe omoplatul um\l'ului drept.

Tatuajul nu exista 'n dup\amiază 'n care ne-am 'nt'lnit prima dat\.

N-ai v\zut niciodat\ fa[ă Marinei 'n noaptea aia. 'Trebuie s\ mergi la Londra' [optea o voce.

—n noaptea aia nu i-ai atins niciodat\ trupul.

—n]elegi c\ ceva incomplet e dezv\luit.

O oprire neprogramat\ la jum'tatea c\l'toriei.

Cineva se urc\ la bord.

O fat\ pe care n-ai salvat-o e condamnat\.

Totul e foarte clar, dar tu trebuie s\ ghice[ti.

Doar c\ tu nu [tii ce conteaz\ cel mai mult. Asta j'i-a spus regizorul.

M\ 'mbrac, dup\ care ies c\l'tin'ndu-m\.

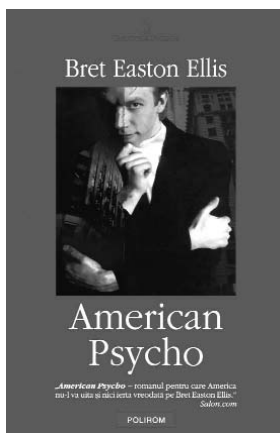
C'nd m\ uit 'napoi spre cas\, s't\ la una din ferestre. Se uit\ la mine.]e un deget la buze. Spune „[i[[".

LA EDITURA POLIROM AU MAI APĂRUT

American Psycho

Traducere și note de Mihnea Gafița. Una dintre cele mai controversate cărți apărute în America ultimilor ani, roman-cult al anilor '90, *American Psycho* a declanșat controverse aprinse, autorul fiind chiar obligat să-și anuleze primul turneu de promovare a cărții din cauza amenințărilor. Ellis a fost amenințat cu moartea, i s-a reproșat cruzimea la adresa femeilor, iar o organizație feministă din Los Angeles l-a dat în judecată. Devenit repede bestseller, *American Psycho* este un roman violent despre violență. Patrick Bateman, personajul principal al romanului, este un tînăr frumos, educat, inteligent. Ziua lucrează pe Wall Street, sporind averea deja considerabilă a familiei lui, iar noaptea se ocupă cu lucruri care ne înspăimîntă pe noi, oamenii normali. Acțiunea este plasată într-o lume (Manhattan) și într-o epocă (anii '80) în care bogații devin tot mai bogați, iar săracii și nebunii ajung pe străzi cu zecile de mii, făcînd ca orice imaginație, chiar și cea mai oribilă, să devină posibilă. Iată de ce Bateman, care este cu adevărat el însuși numai atunci cînd torturează și ucide, se transformă în profetul unei orori apocaliptice. O oroare cu care nici o societate nu este pregătită să lupte. Romanul lui Bret Easton Ellis studiază abisurile de neînțeles ale nebuniei și reușește să surprindă absurditatea violenței din vremurile noastre – de fapt, din oricare alte vremuri. Finalul rămîne deschis. Romanul a fost ecranizat în anul 2000, cu Christian Bale și Willem Dafoe în rolurile principale.

Lunar Park

Traducere din limba engleză și note de Teodor Fleșeru. Romanul este construit în jurul unui personaj-narator numit Bret Easton Ellis, prilej pentru autor de a-și ficționaliza propria viață. Bret-personajul este un romancier cu mare succes la public, o adevărată celebritate literară, atît de bogat și răsfățat de soartă, de mass media și de fani, încît singurele lui griji sînt în ce bar exclusivist să organizeze următorul chef monstru sau care dealer poate să-i facă rost de cocaină pură. La un moment dat însă, lucrurile par să scape de sub control și Bret își dă seama că are nevoie să lase în urmă acest stil de viață autodisruptiv; se însoară cu o actriță de serie B, cu care are deja un fiu, se mută în suburbie și începe să scrie un nou roman, cînd se declanșează o serie de eveni-

mente șocante și inexplicabile: casa îi este bîntuită de spirite amenințătoare, un criminal pune în scenă intriga din *American Psycho*, iar în oraș dispar tot mai mulți băieți de vîrsta fiului său. Romancierul simte că un mare pericol se va abate asupra familiei lui, cu toate că soția, psihiatrii și polițiștii sînt convinși că temerile sale sînt doar iluzii alimentate de grandomanie și consumul de droguri. Ca toate romanele lui Bret Easton Ellis, *Lunar Park* este o carte violentă, alertă, captivantă, străbătută pe alocuri de un surprinzător lirism și făcînd dovada unui talent narativ absolut remarcabil.

SCURTĂ BIOGRAFIE

Născut în 1964 în Los Angeles, Bret Easton Ellis a cunoscut succesul încă de la debutul cu romanul *Mai puțin decît zero* (1985), scris pe cînd studia la Bennington College, în Vermont. În 1987, publică un al doilea roman, *Regulile atracției*. În 1991, apare *American Psycho* (Polirom, 2005), cartea-bombă pentru care s-a spus că America nu-l va uita – și nici ierta. A mai publicat volumul de povestiri *Informatorii* (1994) și romanul *Glamorama* (1999). În anul 2005, apare romanul *Lunar Park* (Polirom, 2006).

DE ACUM, ȘI-N LIBRĂRII! / O NOUĂ APARIȚIE ÎN COLECȚIA „SUPLEMENTUL DE CULTURĂ”

șerban foarte ion barbu
UN MIRE FĂRĂ CĂPĂȚII

Suplimentul
„CULTURĂ

POLIROM

Copii, nu ne-au durut polipii
nici pe Ion Barbu, nici pe mine;
noi luam, cînd alții făceau pipi
în pat, doar polivitamine.

Apoi, la anii vîrstei tandre,
le trăgeam clopote (de tucii!)
unor dudui cam polliandre
și ne feream de politrucii.

Pe cînd dădeam în floare merii,
iar noaptea ne dădeam cu dești-
u-n ochi, visam la polimerii
Lenuței noastre ot Petrești.

Șchimbărilorii-au venit, iar polii
s-au inversat, - atîta cît
să poți să faci, pe albul colii,
caricaturi sau să scrii „zît!”.

Politicos, nu ride hirbu'
de oala spartă, - dragă Barbu,
pe cînd munceai la I.D. Sirbu,
io-l cam uitasem pe Ion Barbu.

Cum, azi, avem un președinte
matroz, dar nu mai este rom
marinăresc, ca mai 'nainte, -
io zic s-o dăm pe... Polirom.

Eu, ca nedrucăr al lui Poli,
nici el, fan-Jiul, - orice pol
în plus, îl dam, ca toți matolii,
pe-un litru-doi de monopol.

Recomandat de

Ziarul de Iasi

GAMA de SUD

PALINDROMAN

Serban FOARȚĂ

Roșul ușor e rozul iluzor

(Continuare din numărul trecut)

Ca să nu-l lase sur sa soif (cum zic franțușii și, bineînțeles, el însuși) pe palindromicul Vasile Elisav, Nora se ridică, decisă, de pe scaun, făcîndu-și trei-patru pași pînă în dreptul taburetelui pe care ședea Carmen, se aplecă asupra-i, în timp ce părul foarte negru i se revărsa, în ample valuri, pe fruntea camaradei sale, — ovalul feței căreia-l cuprinsese cu palmele și, mîngîindu-i-l ușor, își trecu degetele, — ambele direcții, pe buzele fragede, dar aspre de vînt și, parcă, tot mai reci, cu unul îi întredeschise gura, cu primele trei de la cealaltă mîină îi pipăi lobul tot mai roșu al urechii, în valva căreia suflă ca o adiere, vîrîndu-și limba în căușu-i amarui, căruia-i dădu, pe dinlăuntru, ocol de șase-șapte ori la rînd, de parcă l-ar fi șlefuit precum un maître bimbelotier, după care, dîndu-i brutal capul pe spate, fără să uite, însă, a-i face pe obraz cu genele în clipăt un roi de „fluturi” palpebrali, i-o vîrî fără prevăz în lacoma fantă stacojie ca pe un membru în erecție, dirz, lubrefiat, dar vag rugos, precum radula unui melc (un vaginula strubelii, de pildă), cu care, de-ar fi fost mai lung(ă), i-ar fi atins, în treacă, omușorul, făcînd-o, poate, să icnească, în timp ce dreapta-i desfăcuse corsajul și, apoi, sutienu, făcînd naveta între sîinii ei drept și stîng, pe dedesubt, pe care-i cîntărea, acum, în ambele umide palme, retrasîndu-le cu-arătătoarele curbate vineții cerc areolar, strîngîndu-le, ntre mediu și police, apoi, gemenii bumbi, de forma unor fragi, mai mult decît de coloritul lor, — fragi ce-l făcuseră pe Vasile să urle ca un apucat: „Eu mă duc să culeg/ Fragii fragezi mai la vale...”, și pe care, următoarea clipă, chiar începuse să-i culeagă, întîi cu degetele-i de profesor de limba și literatura franceză, ce scria pe ele, ca într-un infinit pensum, numele ei, numele lui, numele ei, numele lui, numele ei, numele lui: Carm n și, respectiv, Basile; apoi, de-a dreptul pe pe lujer, cu limba-i însăși, tot franceză, dintre tot mai umedele-i coapse și fanta lacomă pubiană, eliberată pe de-a-ntregul de șnurul pudicilor tanga, în care limba-i stacojie pătrunse ca un membru dirz, erect și foarte lubrefiat, cu toate că puțin rugos, precum radula unui melc (un vaginula seychelensis, parrezampă), cu care-i leorpaia, domol, în du-te-vino, omușorul, făcînd-o să leșine-n valuri, în timp ce dreapta-i desfăcuse corsajul și, apoi, sutienu, survolîndu-i, ca o parapantă sau ca un lin curent de aer, colinele sînilor ei drept și stîng, pe care-i cîntărea, acum, în palmele profesoreale, retrasîndu-le cu-arătătoarele curbate vineții cerc areolar, strîngîndu-le, ntre mediu și police, apoi, gemenii bumbi, de forma unor fragi, mai mult decît de coloritul lor, — fragi ce-o făcuseră, în sfîrșit, pe Nora să urle ca o apucată: „Eu mă duc să-mi culeg/ Fragii fragezi mai la vale...”; ceea ce și făcu, nu, însă-n baie, dormitor, antreu, bucătărie, spaio, ci unde tocmai se afla, — sur place, cum ar fi spus (și a și spus-o) Musiu Bazil, trăgînd, involuntar, cu ochiul la Nora ce și vîrîse mina-ntre tot mai umedele-i coapse și-n fanta lacomă pubiană, eliberată pe de-a-ntregul de șnurul pudicilor tanga, în care indexul și mediul, crispate dirz și alipite, pătrunseră străafund, pe cînd rugosul-policar, precum radula unui melc (a unui limax maximus, să zicem), îi mîngia din deal în vale, —n accelerando, omușorul, făcînd-o să leșine-n valuri, în timp ce stînga-i desfăcuse propriul corsaj, apoi sutienu, lăsîndu-i gol unul din sîinii cu gust, în vîrf, ușor salin.

De-ar fi fost scoasă, în momentul acela de extaz sublim, la tabla neagră și rugoasă, studenta eminentă Aron Nora s-ar fi apucat să facă schema unei poezii în metru sapphic, — nu fără următoarea inovație: în lăuntru fiecărui semicerc marcînd silabele neaccentuate scurte, era punctat, cu cretă frez, cîte un fraged bumb minuscul.

(Continuarea în numărul următor)

Este criticul literar un scriitor?

Cunoscătorii nu vor fi surprinși auzind că, prin cartea recent dedicată lui *Ibrăileanu*, Antonio Patraș a realizat un eseu de o consistență și în același timp fin de care, poate, cititorului român îi era dor, la ațta vreme după explozii de inteligență eseistică numite *Jocul poeziei*, *Viața și opiniile personajului*,

Biblioteci deschise, *Eros și utopie* sau *Cealaltă față a prozei*. Este, e adevărat, abia prima parte a unui proiect intitulat *Eseu despre literatura criticilor*, prin care autorul se angajează să urmărească producțiile nemijlocit literare ale marilor critici români interbelici — un pariu complicat, cu miză bogată.

Doris Mironescu

Nu e vorba doar de studiul istoric al unor opere minore, prea puțin frecventate, cu ambii de arhiv [i de anticariat. Dimpotrivă, Patraș răspunde chiar unor nelini [i foarte actuale: mai mulți dintre tinerii no [tri publici [ti literari clamează cu ngrijorare n ultimul timp c [i [i criticii literari s nt scriitori. R [spunsul ar fi c [a, [i criticii pot fi scriitori, dar nu chiar toți [i nu la gr [mad. De exemplu, talentul critic din articole l tr [dează profund pe Lovinescu atunci c nd se apuc [s scrie romane. n schimb, Ibrăileanu, critic cu un stil neglijent, obsedat doar de „idei” [i rareori de aspectul paginii, s-a dovedit un extraordinar scriitor n bijuteria numit *Adela*.

Ce anume l face pe cineva s devin critic literar? Este vorba, ntr-adevr, de refugiu pe un teren fr [primejii al unor in [i lipsii] de [ans] n ale literaturii propriu-zise?

Are criticul literar natura unui „arhivist” tenace [i at t, bolnav de putere, dar nestare s [ntre n aren? Sau poate critica se pliaz pe o anumit formulă de personalitate, pe un complex al identit [ii, ce nu trebuie redus la „trauma prenatal” a obligatorilor poeziei proaste, scriese n adolescen] [i apoi abandonate? S [sperăm, pentru binele unei largi populații din lumea noastră literară, c [a face critic [nseamnă mai mult decît semnul unei simple frustrări.

Este [i opinia exprimată n cartea lui Antonio Patraș sub forma unei analize a cazului — fericit — al mentorului de la „Viața Românească”: critica literară poate fi mai mult decît o meserie, revelîndu-se ca vocație. Ea nu se ocupă pur [i simplu cu compunerea de catagrafii preferențioase, r [bojuri literare ale valorilor relative dintr-o epoc [sau dintr-o literatură. Opera critică trebuie s [aib [la baz [un principiu de coeren] care s [lege omul de ideile sale critice. Pe urmele lui Ibrăileanu, Antonio Patraș numește acest principiu ordonator *personalitate*. Un critic cu personalitate ap [ceva prin scrisul s [u: se ap [pe sine [i valorile pe care [i le asumă, iar asta l salvează de la iresponsabilitatea lejeră, ca [i de la ncr [ncenarea, vorba filosofului, „n proiect”. Critica produsă de un astfel de autor nu mai are doar durata trecătoare a verdictelor sale valorice, ci devine adev [rat o operă autonomă, putînd fi citit [pentru ea ns [i [i, mai ales, pentru omul din spatele ei. Analiza lui Antonio Patraș sugerează cu finețe necesitatea de a c [uta omul n text, ini [iati v [hermeneutic [i implicit nd n acela [i timp o subtilă decorticare psihologic [i

morală, care se anun [a fi spectaculoasă dac [ne g [ndim la mizele puse n joc — aici, Ibrăileanu, sf [iat inexplicabil ntre critica determinist [a tinere]ilor [i fine]lea crepuscular [a *Adeliei*: apoi Lovinescu, ambijiosul dominat de tentația stilului [i [i refugiuindu-se la senectute n imperativul moral: n fine, impulsivul C [iinescu, campion al schimbărilor de atitudine, artizan al unei opere monumentale [i al unor gure [e compromisiuri n anii comunismului.

Salvarea criticului

Cazul lui G. Ibrăileanu a fost unul fericit, n cele din urmă. Criticul s-a salvat, nu prin apariția, n ultimii ani de viață, a superbului roman *Adela*, ci prin aceea c [s-a construit pe sine p n [a punctul unde scrierea unui roman precum *Adela* a devenit, pentru el, posibilă. Iar construcția de sine a început de timpuriu, cu primele articole critice scrise pe la 20 de ani, puternic influențate de socialismul lui Gherea, dar [i de diverse lecturi de patologie, psihologie, filosofie, estetică. Antonio Patraș m [tură, printr-o acrobatică discujie, mergînd la texte [i la lecturile din spatele textelor, prejudecata după care critica lui Ibrăileanu se reducea la influența gheristă, sociologism vulgar, neglijarea „autonomiei esteticului” etc. De fapt, arată n [nru critic ie [ean, Ibrăileanu manifesta o n [elegere complexă a faptului estetic, sco [ndu-l din nchisoarea autonomiei [i deschizîndu-l spre bog [ia sensibil [i morală, psihologică a individului creator. n concepția criticului de la „Viața Românească”, opera devine expresia pleneră a omului, c [p [tînd astfel o nsemnătate cu mult superioară

SEMNAL

Charles Bukowski, *Dragostea e un ciine venit din iad. 61 de poeme erotice în traducerea lui Dan Sociu cu ilustrații de Gorzo*, ediție cartonată, colecția „Biblioteca Polirom”, Editura Polirom, 304 de pagini, preț 45,95 lei

O premieră pe piața editorială românească! „Bukowski este cel mai vîndut, citit [i imitat poet american. [i, cum poezia americană nu a avut egal n secolul XX, putem spune c [Bukowski este cel mai important poet al secolului XX... E foarte greu s [faci o antologie din cele peste 30 de volume de poezie ale lui Bukowski, [i pare r [u pentru fiecare text pe care trebuie s [l dai la o parte. E ca [i cum ai sta la c [p [t iul unui muribund care- [i povestește viața — cu umor [i farmec — [i l-ai asculta pe s [rite, ca [i cum ai tot intra [i ie [i ca nesim [it din camera... [i e p [cat, pentru c [a, de [i viziunea lui asupra lumii nu e deloc una dulce, la capătul pove [i descoperi o importantă lecție de supraviețuire. S [nu- [i pierzi niciodată m [ndria, fiindc [e singurul lucru pe care-l ai cu adev [rat.” (Dan Sociu)

Elif Shafak, *Bastarda Istanbulului*, traducere din limba engleză și note de Ada Tanasă, colecția „Biblioteca Polirom”, Editura Polirom, 376 de pagini, preț 28,95 lei

Bastarda Istanbulului este un roman fascinant, plin de forță, ironie [i culoare, n care se împletesc libertatea [i opresiunea, cultul trecutului [i refuzul sistematic al acestuia, misticismul [i agnosticismul, realul [i fantasticul, memoria [i uitarea. Abordarea ndr [znea [a trecutului violent al [rii sale, a conflictelor politice [i etnice, [i n special referințele la genocidul armean din 1915, i-au atras de altfel lui Elif Shafak acuzația de „ofensă la adresa identit [ii turce”, acuzație la care s-a renunțat n cele din urmă n septembrie 2006, din lipsă de probe. *Bastarda Istanbulului* nu este cartea unei singure pove [ti, n cuprinsul s [u scriitoarea Jese cu m [iestrie firele unui [ir nesf [rit de istorii care se ramifică, se pierd o clipă n negura trecutului, ies din nou la suprafață, se intersectează, se împletesc. Plin de figuri feminine puternice [i de neuitat, acest roman provocator a impus-o pe Elif Shafak ca pe o stea n ascensiune a literaturii mondiale.

aceleia a jocurilor cu diferite formule estetice, fie ele chiar cuprinse într-un *agon* multiseclar. Teoria ibraleniană a personalității, în viziunea lui Patraș, consideră creația artistică un „substitut al vieții (nu copie, imitație sterilă), expresie particulară a unei energii misterioase (îi inexplicabile), ceea ce l'apropie, a[zice, pe criticul „Vieții Românești” de Gundolf mai mult decât de Ghera.

Simetric, viața va trebui să se apropie de calitatea faptului estetic, întrucât asta înseamnă dispariția moralei, ci dimpotrivă. O lectură a maximelor lui Ibrăileanu din *Privind viața* (criticul este, totuși, cel mai important autor român în genul aforistic din literatura romană) conduce, firesc, la alctuirea unui cod etic axat pe valorile delicateți suflate[ti, discreției, rezervei (îi pudorii, protejate prin marginalitate (îi anonim, prin ipocrie (îi banalitate asumate. -ntre o polemică cu Andrei Pleșu din *Minima moralia* (îi o scurtă amendare a lui Al. Piru, eseistul nostru are timp să precizeze tipul de morală profesat în sentențele ibraleniene: o morală „a grației, a firescului, din care lipsește orice urmă de scri[net”.

Fapt de o importanță capitală, adesea neglijat datorită obliterării operei aforistice a autorului prin „secundaritatea” genului sapiențial: „Morală grației nu e, în fond, decât o formulă menită să ilustreze ideea mai veche a lui Ibrăileanu potrivit căreia arta, în ciuda înfățișării ei nefoltoare (îi enigmatice, (îi gusele mereu un viguros temeie etic, a[cum (îi eticul, la anumite altitudine, devine operă de artă”. Din atare lectură, Ibrăileanu iese restituit, înmurindu-se în scrierile acele stranie discontinuități neexplicate de monografiile confiscaji fie de „socialismul” (fals) al criticului, fie de estetismul invadator al scrisului său trziu.

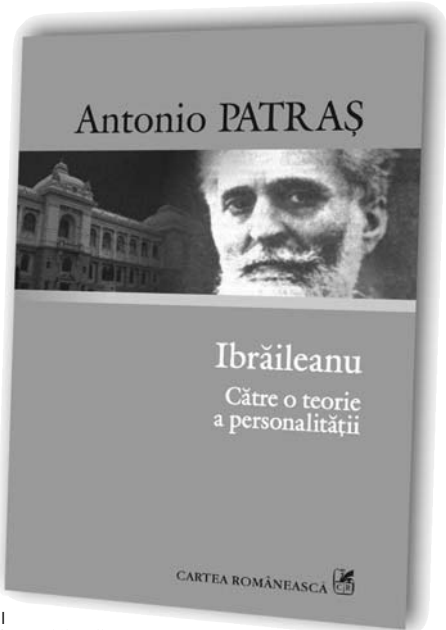
Adela sau dragostea și actul lecturii

Piesa de rezistență este, bine n[eles, interpretarea *Adelei*. Aici, Antonio Patraș operează o lectură atentă, beneficiind de toate armele unui subtil v[ntor, a romanului lui Ibrăileanu, în paralel cu nsemnările critice mai puțin cunoscute ale acestuia privind inefabilul dezarmant al operei de artă. Surprinzătoare vor fi, pentru unii, afirmațiile lui Ibrăileanu despre impotența fundamentală a criticii literare: „este imposibil de definit cu adevărat un artist sau opera unui artist”. Care mai poate fi, în această situație, rostul criticii, redusă la o „delectrică în speranță (îi cam ridicolă în prezențele sale de epuzare a obiectului artistic? Tot Ibrăileanu r[spunde: „Salvarea criticului

să în trăia lui de a deveni cetitor”. Iar asta nu se traduce prin revenirea criticului la deprinderile copilăriei, la ipotetica (îi imposibilă, după Nabokov) lectură naivă. Recitirea, arta revenirii la aceleași capodopere (cu sentimentul că fiecare lectură descoperă o carte nouă) califică un „cetitor” adevărat.

Antonio Patraș propune o interpretare a *Adelei* pornind de la aceleași imagini a lecturii creatoare de sens. Astfel, romanul din 1933 pune în scenă o poveste de dragoste tr[istă ca o experiență de lectură. Retractilitatea doctorului Emil Codrescu în fața dragostei femeii este tradusă nu drept infirmitate psihologică, ci ca încercare de a prelungi la nesfârșit actul apropierei de femeia iubită, de a o cuceri la infinit, conservând astfel un mister mereu promis, dar niciodată revelat. Altfel spus, *Adela* este o carte a recitirii ndr[ogostite. Iar Emil Codrescu, omul unei singure c[er[ur]. Infirmitatea cu autoritate tezele de influență mai mult sau mai puțin psihanalitică după care Emil Codrescu, amantul indicat de la B[al[te[ti, ar fi un fetișat, un dezamăgit schopenhauerian sau, Doamne fere[te, un complex oedipian, Patraș avansează teza că doctorul e un senzual al imaginației care „ar fi bine primit între lăbertini”. -n loc să gonească, donjuanesce, după ipostaze din ce în ce mai îndepărtate ale „Femeii”, Codrescu se oprește la o singură femeie, creia îi conferă, pe rând, toate atribuțiile celorlalte, tr[ind o mie de povești de dragoste în una singură. Imaginația b[rbatului transformă dragostea într-un ritual fastuos, exercițiu spiritual (îi deliciu senzual, în cadru din rejineri o formă a dezamă[ului...

Avem în *Ibrăileanu. C[tre o teorie a personalității* un eseu critic de cea mai bună calitate, de o subtilitate bizantină, explorând în timiditate ipotezele critice anterioare (îi respingându-le, atunci când e cazul, cu argumente (îi umor. Erudicia

eseistului este veritabil, disimulată prin tot felul de eschive ghidate în același timp, autorul se exersează în arta divagăiei elegante (îi a formulării memorabile. Pe mai multe pagini, Antonio Patraș scrie, paradoxal, despre lipsa de personalitate a criticului literar în genere (îi despre „eternul feminin”, despre delicatețea de a fi ipocrit (îi despre stupidele ambiții, despre iubire ca act de imaginație (îi despre delicioasele virtuți ale fumutului. Poate că intimitatea cu opera lui Ibrăileanu contaminează, deoarece Patraș se manifestă, pe porțiuni, el însuși ca moralist cu expresie lapidară (îi, la rândul ei, memorabilă: „Ambiția de a străluci e ngerul oamenilor mici”; „Eticul e starea de grație a inteligenței”; „Spiritul critic e în esență sa feminin, în vreme ce vocația lecturii nu se poaterive decât b[rbatului”; „Scriitorul se cuvine să fie mai selectiv atunci când pleacă pe insula sa pustie. C[teodată, parc[nu-i a[ă o rușine să fii *homo unius libri*...”.

Ce-i drept, nu orice critic literar este scriitor. Dar Antonio Patraș este, cu siguranță, unul.

Antonio Patraș, *Ibrăileanu. C[tre o teorie a personalității*, colecția „Noua critică și istorie literară”, Editura Cartea Românească, 2007

CREPUSCUL CIVIL DE DIMINEAȘĂ

Emil BRUMARU

Mereu mă temeam c-o să plec (1)

Pe urmă deschideam ușile greoaie, căptușite cu oglinzi adânci, limpezi, de cuarț regal, păstrînd încă imaginile tale scumpe, strîmbăturile spaimoase, suav-hidoase, de spînzurată, de înecat, de împușcat-n jugulără... după cum se nimerea să ni-mezi... cu mișcările lunguroase cu care îți prăfui ai atentă genele întoarse la vîrf în pulberi fine de marmeladă solidificată, cu care îți accentuai pînă la halucinație sprîncelele zmluve viclean cu penseta, folosind creioane lungulețe, senzual-dermatografice, apropiindu-ți mult fața infantil-muierească de cea geamănă, virtuală, îndoindu-te viclean, scofînd caraghioasă (mă pîndeai să observi dacă mă uit)... reliefînd în aerul pudibond al încăperii fundul tău orgolios, futur și răsfuțat... suprafețe tulburi reflectînd victorios ochii enormi, negri ca antracitul, cu sclerale opace, albe, bombate... Căutam în dulapurile rămase rufăria ta intim-somptuoasă... sau minuscul-deocheață... pătată de urină, de secrețiile zemoase, mirosind îmbătător, lenjeria p[arsită, abandonată curiozităților mele hapsine de bărbat singur acum... Ne-am și tăiat la cite un deget, cu briceagul, ca să ne amestecăm singele, ni l-am supt lacomi, unul altuia, din rănile stoarse... să rămînem m[car frate și soră întru... iar eu ț-am degustat, elegiac, licoarea menstruală... Și era o bucurie acută, dureroasă, o fericire înăbușitoare, cînd înțelegeam că o să revii, măcar pentru a-ți lua o bluză înflorindu-ți buricul abrupt, o fustă pictată absurd, cu papagalii la poale, o pereche de blugi strîmți-mănușă, o șosetă albă, deraiată la franj, cu călcîiul puțin murdar, rupt în dreptul degetului mare, un chițibuș de atîrnat la gît, un glonț, o lamă de ras, o punguliță aparent inutilă, de păstrat smîrnă, levănțică răcoritoare... Podeaua era zguduită din timp în timp, intra în vibrație cu tramvaiete trecînd hurui-

tor pe stradă... Atunci te speriai, te agățai de mine, strigai că-i cutremur, că ne prăbușim... trebuie să ne salvăm, să ne salvăm neapărat, e nevoie... și cădeam îmbrățișați pe coavă, tu avînd grijă să-ți așezi imediat picioarele șlefuite pe umerii mei, să-ți înalți bazinul cu pubis ascuțit... Și gemeai glumeț, femeiește, în două feluri total deosebite, ritmic... Știi ce-i asta? Un meci, la Wimbledon, între Dementieva și... ghici? Așa dintre surorile Williams, riscam... Da, băi, cum de te-ai prins? Și-n toila luptei, eu încercînd, cu furie, să-ți disloc oasele, cumva buimăcit de voluptatea de a-ți desprinde de-a binelea crestele ilace, tu murmurîndu-mi: împinge, trage, împinge, trage... știi ce e asta? Nope, gîffiam eu... Citeva care iese și intră, iese și intră... la librăria Eugène Ionesco, băi! Așa scrie pe ușă, în interior și în exterior: împinge, trage... Ne lucrează subliminal la pitulice... Hi hi hiii! Iar dacă îmi dădea un țîrit din dep[rtării albastre, te opeai bruscă, mă alarmai... Hei, ai murit, ai leșinat, ai fugit iar de acasă cu rockerii aia ai tăi jegoși, unde ești, ț-i-o dau la muie? Izbucneai într-un ris pofitos, nestăvilit, de p[panaș țăvălit prin smîntîna... Chiar n-ai simțit, chiaaa n-ai simțit? *Te-am strîns de fir*, băi! Cite dulci jocuri rispite-ntr-o fragedă dragoste carnală... floribundă... Pe urmă nici nu mai credeam că există... decît atunci cînd te vedeam... și nici atunci, cîteodată... Mi se părea că-i un soi de fantasmagorie, un chilipir de psihopat sadea, mă străduiam să nu se spargă vraja comică, protectoare, să nu plesnească precum un balon imens de p[apădie, împrăștiind din nacelă puful prin cameră, ușor, făceam eforturi dureroase de concentrare, îmi adunam mințile în palmele strîse pe fruntea mea, pe fruntea ta, totuși reală, deșteaptă, netedă...

SEMNAL

José Saramago, *Intermitențele morții*, traducere din limba portugheză de Georgiana Bărbulescu, colecția „Biblioteca Polirom”, Editura Polirom, 272 de pagini, preț 24,95 lei

„Nici unul dintre laureații Premiului Nobel n-a meritat mai deplin suprema distincție care i poate fi acordată unui scriitor.” (*The New York Times*)

Intermitențele morții (2005) este un roman ce are în centru perplexitatea umană în fața uneia dintre realitățile inevitabile ale existenței noastre. -ntr-o [ar[al c[rei nume nu este menționat, se n[mp[ceva ce nu s-a mai omenit de la n[ceputul lumii: moartea decide să-și suspende activitatea. Din acel moment, destiniul oamenilor pare a fi să trăiască ve[nic. După o scurtă perioadă de euforie, lumea se confundă în haos (îi disperare. Oamenii caută diferite moduri de a convinge moartea să-și reîntre în drepturi, r[spunz[nd presiunilor din partea Bisericii, a familiilor: ngrozite de b[tr[n[ie ce insistă să facă umbra p[im[ntului, a sinuciga[ilor (îi a companiilor de pompe funebre, oferindu-ne ocazia de a reflecta asupra altor feluri de a muri, suicidul sau eutanasia.

Jeffery Deaver, *Omul disp[ruit*, ediție cartonată, traducere din limba engleză de Răzvan Petria, colecția „Thriller”, Editura Polirom, 624 de pagini, preț 39,95 lei

Omul disp[ruit construiește o nouă enigmă pentru mintea genială a criminalistului Lincoln Rhyme (îi pentru simurile alerte ale tenacei sale partener, Amelia Sachs. Primul episod (îi reprezentat de „evaporarea” aparent inexplicabilă a unui ucigaș urm[rit (îi nconjurat de poliție dintr-o sală de clasă a unui conservator new-yorkez -n cur[nd, dispariția este urmată de o serie de crime din ce în ce mai s[ngeroase, opera unui maestru iluzionist ce n[ține capcane la fiecare pas. Pe m[sură ce numărul victimelor crește (îi timpul acordat se apropie vertiginos de sf[rit, cei doi eroi trebuie să p[trund[tot mai ad[nc dincolo de celurile (îi jocurile de oglinzi am[igore pentru a m[pedica o r[zbunare teribilă ce ar putea deveni scamtoria s[nguroasă, dispariția finală a ingeniului asasin. Romanul menține ritmul antrenant, pres[rat cu momente de suspans (îi ntors[ur[uri ne[teptate de situație, ce constituie marca talentului lui Jeffery Deaver.

Daniel Cristea-Enache: „Bătrinelul» acesta micuț și ubicuu, ca Diavolul, a alergat neîncetat dintr-o parte în alta a scenei, a dat din picioare, din trunchi, din piept, din cap, din toate segmentele corpului său ca un gumilastic“.

BUCUREȘTI FAR WEST

Daniel CRISTEA-ENACHE

Muzici și faze

„V-am așteptat 40 de ani!“ a fost sigla sub care s-a desfășurat, în România, concertul Rolling Stones.

Dar, ca majorității publicului de pe Stadionul Lia Manoliu, fost Național, fost 23 August, mie nu mi se potrivea. Ce să fac dacă am numai 33 de ani?

În pofida campaniilor inițiate de citeva ziare, nu cred că la noi sînt foarte mulți fani ai trupei. Simptomatice, printre cei care, cu o zi înainte, înconjuraseră hotelul pentru a vedea măcar un crîmpei din Mick Jagger & co., se număra un singur român. Cu toate acestea, din entuziasmul noutății în care este ambalată, la noi, legenda, din sentimentul că are loc un mare eveniment, din curiozitate, publicul a venit în valuri către stadion. S-a comportat mai mult decît civilizată, a fost aproape docil în respectarea condițiilor și restricțiilor impuse de organizatori. În schimb, aceștia au fost lamentabili. Buluceală inutilă la fiecare filtru, făcut, oricum, neprofesionist. Confiscarea sticlelor cu apă pe care le cumpăraseră pentru a ne potoli setea, pe o căldură de 39 de grade. Cei de la Iris obligați să cînte la ora 18.00, pe o caniculă infernală, în fața miilor de scaune goale care ardeau. Aproape o oră și jumătate de întîrziere la Rolling Stones. Și – ceea ce a pus capac la toate – numărul infim de tonete la care se vindeau băuturi răcoritoare și exact aceea apă plată pe care erai obligat s-o arunci la intrare. Cozi monstruoase, agitație, transpirație, nervi, traume (nu exagerez) provocate în mod irresponsabil de cei care ar fi trebuit să gestioneze organizarea evenimentului.

Acestea au fost fazele. Muzicile, însă, au convertit eșecul într-o magnifică victorie. Absolut totul mi s-a părut de cel mai bun nivel, cu risipă de talent artistic și inteligentă

tehnică, într-un aliaj strălucitor și bubuitoare. Tobele lui Charlie Watts au făcut senzație și cred că s-au auzit pînă la cealaltă margine a Bucureștiului. Duetul și duelul chitarelor în care s-au lansat Keith Richards și Ron Wood ne-au ținut aproape cu răsufierea tăiată. Pot spune liniștit, fără teama de a exagera, că Richards, cu moaca lui plictisită, mahmură, atît de simpatică, a avut momente de geniu. Unde mai pui că a cîntat și două hituri, dintre care primul, *You Got The Silver*, mi l-a adus parcă în fața urechilor și pe Bob Dylan. Un alt moment memorabil l-au realizat Mick Jagger și Lisa Fischer, a cărei voce, pur și simplu, i-a uluit pe toți cei 68.000 de spectatori. Ceva atît de puternic, de melodos și de pur n-am auzit în viața mea. *Play back*, Mrs. Fischer! Nu uita unde te afli, în țara *play back*-ului și a miilor de *fake*-uri. În fine, prestația lui Mick Jagger a dat spectacolului nota de nebanie numai-muzicală. „Bătrinelul” acesta micuț și ubicuu, ca Diavolul, a alergat neîncetat dintr-o parte în alta a scenei, a dat din picioare, din trunchi, din piept, din cap, din toate segmentele corpului său ca un gumilastic. Cînta și alerga, alerga și cînta, vorbea cu publicul într-o delicioasă românească, făcea glume pe seama colegilor, arunca în populație cu apă, cînta la muzicuță, compunea dedicații. La un moment dat, din marea scenă s-a desprins una mai mică, mobilă, care i-a adus pe cei patru muschetari pînă în mijlocul stadionului. Acolo au și rămas pînă aproape de sfîrșit, cînd s-au reintors în fortăreața lor de sunete și lumini. Un singur *bis*, la aplauzele rugătoare, disperate ale publicului în delir.

După care Rolling Stones s-a dus la ale lor, iar noi ne-am întors la ale noastre.

Despre arhive muzicale [i salvarea lor

Țara mea de adopțiune, Elveția, mă surprinde uneori cu inițiativele ei tehnologice. Ultima dintre ele, făcută publică zilele trecute, este un proiect de salvare a arhivelor audiovizuale ale Festivalului de Jazz de la Montreux. Un festival creat în 1967 și care, în cursul a 40 de ani de existență, și-a constituit o formidabilă arhivă.

Cum declara unul dintre colaboratorii festivalului, circa 4.000 de grupuri muzicale au apărut pe scenele de la Montreux, iar 99% dintre artiști au fost filmați. Rezultatul: arhivele festivalului au adunat circa 5.000 de ore de concerte filmate. Problema este că durată de viață a vechilor suporturi media ajunge la un moment critic [i c] vechile echipamente de lectură se fac din ce în ce mai rare. Pentru a revedea benzi înregistrate cu 40 de ani în urmă, inițiatorii proiectului de salvare a arhivei festivalului au utilizat un laborator Sony din sudul Franței. Benzile foarte vechi, declară un profesor de la Politehnica din Lausanne, au fost încălzite într-un cuptor special [i abia ulterior au putut fi vizionate.

Atît patronul Festivalului de la Montreux, cît [i grupul de profesori [i asistenți] de la Politehnica implicati în proiect au cîștigat de acord că este imperativ ca materialele de arhivă să fie salvate [i stocate pe un suport viabil, de naltă tehnologie. „Toate originalele vor fi stocate pe benzi în tehnologia de definiție hiper-naltă, la o rezoluție de patru ori mai mare decît cea folosită în prezent de televiziunea de mare definiție.” Proiectul este unul de pionierat. Inițiatorii propun, de asemenea, ca o parte din imaginile în alb-negru să fie colorate, iar sunetul mono să fie „spațializat”. Benzile vor fi, firește, înregistrate într-o bază de date [i se prevede ca o parte a lor să fie trecute pe discuri, o societate apropiată de festivalul de jazz urmînd să le comercializeze apoi sub formă de noi DVD-uri [i CD-uri.

Una dintre problemele constituie finanțarea, costurile unui proiect de asemenea dimensiuni fiind evaluate la 22 de milioane de franci. Finanțarea ar urma să provină în mare parte din surse private [i s-au făcut deja primii pași încurajatori. „Este o investiție de viitor [i este urgent ca patrimoniul audiovizual să

SCRISOARE PENTRU MELOMANI

„Muzica nu trebuie înțeleasă, ea trebuie ascultată“ (Hermann Scherchen)

Victor ESKENASY, Radio Europa Liberă, Praga

fi salvat, fiindcă vechile suporturi se degradează” – insistă unul dintre profesorii de la Politehnica din Lausanne, intervievat de agențiile de presă elvețiene. Pentru Politehnica, proiectul este unul prioritar [i se consideră că în viitor el va deveni [i profitabil, grație punerii la punct a unei tehnologii [i a unui proiect de arhivare ce va putea fi oferit la cheie altor instituții, nu numai culturale. Comitetul internațional olimpic, de exemplu, [i-a manifestat deja interesul, în arhivele sale fiind conservate circa 32 de mii de programe audiovizuale.

Desigur, proiectele de acest gen cer o repertoriere prealabilă a arhivelor [i con-

ținutul lor. Elveția [i-a creat o asemenea bază de date pentru arhivele muzicale, în mod special cele ale radiourilor, ce [i are sediul la Lugano [i care poate fi interogată prin Internet.

Citind despre proiectul elvețian, mă întrebam, visător, recunosc, cînd se va trece la repertorierea la scară națională a arhivelor muzicale românești, a celor ale radioului, televiziunii, operii, institutului de etnografie, ale muzeelor, ale fondurilor sonore de la Biblioteca Academiei [i a mai departe, iar apoi la salvarea lor, printr-un proiect unitar. Un vis pios, mi-e teamă.

PUBLICITATE

Radio România Cultural
CRAPPITI
 o interfață a culturilor europene
CRAPPITI
 o luptă dreaptă în arena diversității
CRAPPITI
 un român la minut – decupat din istoria cotidiană
CRAPPITI
 o emisiune realizată
 la Radio România Cultural
 în fiecare zi
 de luni până joi,
 de la ora 14:30
CRAPPITI
 cu Adela Greceanu și Ioan Budura
 fm
 Brașov 105 | București 101.3 | Craiova 101.1 | Cluj 101 | Iași 103.1 | Timișoara 100.7

Răcoare și rățuște la Karlovy Vary

Sînt pentru prima oară la Karlovy Vary și pentru prima oară în Cehia. În facultate cumpăram albume foto de la anticariate și mă uitam la Praga în sepie,

Acum s-a făcut să ajung la Festivalul de Film de la Karlovy Vary.

(îi tot n-am văzut Praga, pentru că mălina care m-a luat împreună cu alți festivalieri de la aeroport a virat dreapta de pe autostradă. Nici n-a ajuns în oraș. N-am văzut nici o tură, nimic. -mi pare rău? Nu, Praga e pentru altă dată. Cred că, după vîpia de la București, cel mai mult m' bucură că mi-e frig. Umblu cu haina de blugi pe mine, c' teodată mai plouă [îi atunci 'n chei toji nasturii. Se face repede frumos, apoi iar plouă. C'nd e soare, e cald, dar norii trec foarte repede [îi iar se face răcoare. E plin de tineri. Stau pe jos prin Hotelul Thermal (care seamănă cu unul dintre hotelurile comuniste de la Cluj) -ne[ti-Ciciulata, dar are tot ce-i trebuie), m' n'nc\ pate cu ro[ii pe mocheta din hol. Nu ies de la filme, nu dau SMS-uri în timpul proiectiilor, nu vorbesc.

A[ă cum Sibul e 'n rudii cu ora[ul Carabobo din Venezuela (fain, nu?), Karlovy Vary e 'n rudii, mai firesc, cu Baden-Baden. Te mai miri? Te sim[ă aici ca la Ol[ne[ti, Borsec [îi Tu[na[la un loc. Turistii de toate na[țiile [îi vrstele se plimb\ de la un izvor la altul, sorbind cumin[îi din ce[știle speciale cumpărate de la toate chio[curile. Sorb prin m'ner, inven[ie nou\ pentru mine. Tudor Caranfil, care face Karlovy Vary-ul de 40 de ani, m-a sfătuit să nu beau de pe strada. (-n ceh\, hotelurilor care asigur\ [îi tratamente termale li se spune, nu glumesc, „kurhoteluri”).

The Future Is Unwritten evită clișeele documentarului biografic

Am impresia că, venind pe final, am pierdut filmele cele mai interesante. 4 luni, 3 săptămîni [îi 2 zile, respectiv California Dreamin' s-au dat în primele zile. Tot atunci, [îi pelicula ungurească Dolina de Zoltan Kamondi, filmat în România [îi coprodus\ de MediaPro Pictures. -ns\ dup\ [apte filme văzute în două zile (nu e mult, dar sistemul cu bilete rezervate cu o zi înainte m-a disperat, m-am dus din vreme [îi tot n-am g[ăsit la ce m' interesa), pot să spun că am g[ăsit trei care s' -mi plac\ foarte mult, ceea ce e bine. Adineauri am ie[șit de la documentarul lui Julien Temple despre Joe Strummer de la Clash, The Future Is Unwritten. De[îi nu aveam mari preten[ii pentru că m' a[teptam să fie stereotip, filmul e foarte bine făcut, evit\ cli[șeele documentarului biografic, extr[îgnd esen[ia din muzica [îi via[ăa lui Strummer, combin[înd-o cu umor, cu desene animate, cu imagini de arhiv\, cu o ingenioas\ mizanscen\ n care îi aduce pe prieteni, pe colegi, pe fosta iubite în jurul unui foc [îi-l las\ să- [îi depene amintirile. Vorbesc inclusiv Jim Jarmusch, Steve Buscemi,

dorindu-mi s-o văd. Pe urmă nu mi-am mai dorit asta, c-o știam deja pe de rost. Nu vroiam s-o văd în culori, întrucît pentru mine era numai veche și în sepie.

FILM

Iulia BLAGA

Presa internațională ține cont doar de vedete

John Cusack [îi Johnny Depp (care filma Pira[ii din Caraibe, drept pentru care avea două codi[ie impletite în barb\ [îi un batic n cap - ar[ăta ridicol, unii au [îi r's n sal\). A[ă mai vedea filmul lui Temple o dată, nu doar pentru muzic\, ci [îi pentru r'coroasa senza[ie de libertate pe care o dă.

Mi-a plăcut [îi un desen animat după Un medic de Jar\ de Kafka, realizat de japonezul Koji Yamamura, un film de 21 de minute at[ă de stilizat [îi de frumos cum rar am văzut. Desenat la perfec[ie, animat cu mintea deschis\, astfel că personajele [îi modific\ permanent propor[ie corpului, iar fondul bej e format din linii[ie supraimpresionate care tremur\ ca ni[te crengue b[ătute de vînt, de parc\ ar fi vii. Cred că, dac\ ar fi făcut anima[ie, a[ă ar fi lucrat [îi Káthe Kolwitz. Mi-a mai plăcut un alt film japonez, din 1963, Namida wo shishi no tategami nil A Flame et Pier. Autorul său, Masahiro Shinoda, a venit în persoan\ [îi ne-a povestit că în 1963 i-a văzut filmul [îi Yukio Mishima, care i-a spus sec: „Shinoda, a fost bine”. T[ănrul regizor era terminat de emo[ie. -n acela[îi an, după ce filmul a avut premiera, Mishima [îi-a făcut seppuku. Pelicula cu pricina concurează în prospe[ime o mul[ime din filmele contemporane. E un fel de Romeo [îi Julieta amestecat cu Pea chei, Rebel r'v\ cauz\, Duminic\ la ora 6 pe invers [îi Suta de lei, iar interpretul principal e o combina[ie de Dan Nulju, Warren Beatty [îi James Dean.

L-am mai văzut la Karlovy Vary [îi pe Danny DeVito n carne [îi oase. A primit Globul de Cristal pentru n[treaga carier\, festivalul proiect[înd Competi[ia Oficial\ filmul de debut al lui Jake Paltrow, fratele lui Gwyneth, The Good Night, n care DeVito are un rol mic. Mic, dar al dracului. Conferin[ă de pres\ cu el a fost foarte bun\ pentru că, spre deosebire de alte vedete rigide, DeVito [îi d\ impresia că st\ la o bere cu tine [îi poveste[te orice „din cas\”. De exemplu, cum l-a vizitat Arnold Schwarzenegger înainte de a se hot\vr\ să candideze la postul de guvernator al Californiei [îi DeVito i-a spus: „Ce vorbe[ti? C'nd e[ti guvernator, ai n[nt[îniri la micul dejun, la brunch, la prânz, după prânz...”. Sau c' t de mult îi place să m' n[ce, sau cum prietenul său, Milos Forman, g[ăte[te tot ce m[ăc\]. Sau cum prietenia lui cu Michael Douglas a sl[ăbit de c'nd acesta s-a n[nsurat cu Catherine Zeta-Jones. „Cum o cheam\ pe sc[ărba asta? Glumesc...”, adaug\, de parc\ nu ne-am fi prins că la fiecare fraz\ trebuie să strecoare o glum\.

Festivalul de la Karlovy Vary e m[ăricele. A programat 250 de filme, a avut invita[ti străini de marc\, dar nu s-a bucurat decât de 200 de jurnali[ti străini. Presa interna[ională acoper\ Berlinul, Cannes-ul, Vene[ia, dar c'nd vine vorba de festivaluri mai mici, nu-i pas\ decât de vedete. Un mare ziar din Los Angeles [îi-a anulat deplasarea numai pentru că nu a mai putut face interviu cu Renée Zellweger.

EVENIMENT

A fost stabilit juriul CNC

Ioan Grigorescu, Dan C. Mihăilescu, Vlad Rădescu, Magda Mihăilescu și Lauren[iu Brătan vor face parte din comisia de selec[ie pentru proiectele de fic[ieune la concursul Centrului Na[ional al Cinematografiei (CNC) din această vară, a anun[ăat, miercuri, 18 iulie, ministrul Culturii și Cultelor, Adrian Iorgulescu. Juriul pentru proiectele de documentar și anima[ie va fi format din Lauren[iu Damian, Florin Iepan și Adina Brădeanu. Concursul va avea loc la mijlocul lunii august, iar suma destinată acestuia este de 15 milioane de lei.

În vederea numirii juriului, Iorgulescu a declarat că a ținut cont de votul uniunilor și asocia[țiilor de crea[ie, însă pentru a evita acuza[ie de la concursul de proiecte al CNC din anul precedent, a decis să opereze modificări la nivelul componen[iei comisiilor. „Anul trecut (...) au ap[ărut destul de multe nemulțumiri referitoare la lista de nominaliza[ie. Există foarte multă subiectivitate și în activitatea unui juriu. Cred că și juriul din decembrie anul trecut a procedat de o manieră pe care eu o consider onorabilă, nu a fost un juriu perfect, nici unul care ar fi trebuit condamnat”, a declarat Iorgulescu într-o conferin[ă de presă.

PUBLICITATE

Radio România Muzical
Duminică, 22 iulie 2007,
ora 11,00

Lansarea compact-discului

Angela Gheorghiu
Live from La Scala

Înregistrarea recitalului susținut de Divă în aprilie 2006 la Scala din Milano

Piese din repertoriul universal și românesc interpretate în compania pianistului Jeff Cohen

Suplimentul CULTURAL
DILEMAVECHE
CULTURAL
SAPTESERI

97,6 și 104,8 FM
on line muzical.srr.ro
satelit

Radio România Muzical
Class, Jazz și more

Centrul Național al Dansului

Selec[ie de proiecte la Centrul Național al Dansului - București

TU CREEZI, NOI FINAN[ĂM

Perioada de depunere a dosarelor 10 iulie - 10 august
Dosarele se pot depune la sediul CNDB zilnic între orele 10:00-16:00
Centrul Național al Dansului - București (CNDB), Bd. Nicolae Bălcescu 2, București
Tel.: + 40 (21) 318 86 76. office@cndb.ro, www.cndb.ro

Alternative 24-FUN Suplimentul Cultural HotNews Lupa.ro PORT.ro

Cu blondele, împotriva încălzirii globale

COOLTURISME

Mădălina COCEA

Dacă nu ați auzit încă de încălzirea globală, scoateți capul pe geam. Este bine să fiți la curent, pentru că încălzirea globală e cel mai fierbinte subiect al zilei. A depășit de mult spațiul disputelor academice sau al buletinelor de știri, pentru a intra în filme, documentare cu succes enorm la public, mega și mini-concerte, discursuri ale vedetelor pop. Un stil de viață, o stare de spirit, un trend.

Oamenii de [tiin] se pîng cî nu mai primesc finan]ri pentru nici un proiect de cercetare din domeniul climatologic dac' acesta nu con]ine cuvintele magice „nc]lzire globală”. Mai nou, a devenit atît de trendy s] vorbe[ti despre acest subiect, nc't nici m]car reclamele nu l mai ocolesc – chiar dac' nu l iau nici n' serios.

„Femeile au [tiut 'ntotdeauna s] se adapteze nc]lzirii cliimei. Hainele lor au suferit schimb]ri dramatice pentru a dezvlui din ce n' ce mai mult. ... Pentru a respinge razele solare, [i-au vopsit p]rul blond. A]a lupt] femeile mpotriva nc]lzirii globale”, spune cea mai nou] reclam] la Bergenbier Ice, n' timp ce pe ecran se defileaz] costume de baie din ce n' ce mai revelatoare. Berea este una cu efect r]coritor,]pentru ca [i b]rba]ii s] reziste n' acelea[i condii]i grele”.

Tot de nc]lzirea global] se leag] [i Heineken, ntr-o campanie de comunicare Heineken Extra Cold. Responsabilit]i cu publicitatea m]rcii de bere au inventat chiar un nou concept: „nc]lzirea locală”. „I zicem nc]lzire local] pentru c], de]i nu face victime, nu strne]te uragane [i nu inverseaz] polii p]m]ntului, sim]i cum te trec toate c]ldurile [i nu-i timp de pierdut. Trebuie s] ac]ion]m de]tept. Situa]ia cere nainte de toate ceva de b]ut, ceva mai mult dec't

rece [i la obiect, care s] deruteze fenomenul.” Dac' suferi]i [i voi de fenomenul de nc]lzire local], ave]i la dispozi]ie [i un blog pe care v] pute]i mp]rt]i [i experien]ele prin fotografii [i videoclipuri, pe blogul <http://www.localwarming.ro/blog>.

Verdele este noul negru

La fel de adaptate nc]lzirii globale – sau cel pu]in promovate n' acest fel – s]nt produsele vestimentare Diesel. Cea mai nou] campanie de imagine arat] modelele n' peisaje lovite apocaliptic de nc]lzirea global] (Parisul este o jungl], muntele Rushmore o plaj]), dar mbr]cate la fel de cool ca de obicei, n' haine marca Diesel. Sloganul este „Gata pentru nc]lzirea globală”. Totu]i, Diesel nu se rezum] la simpla exploatare umoristic] a unui subiect la mod], ci finan]eaz] [i o n]treag] campanie pentru oprirea nc]lzirii globale, pe care o nume]te „b]l]ia genera]iei noastre”.

Cu alte cuvinte, nc]lzirea global] nu mai este de mult timp un subiect [tiin]ific, ci mai degrab] un fel de noue *flour power*. O genera]ie n]treag] se lupt] pentru con]tientizarea efectelor devastatoare ale activit]ii umane asupra naturii, [i n' special responsabilitatea direc] pentru procesul de nc]lzire global]. Se folose]te nu atît de armele

[tiin]ei, c't de mediatizare, evenimente tr]nsmise sau vocile vedetelor pop [i ale politicienilor.

Cel mai cunoscut proiect a fost Live Earth – un eveniment de 24 de ore, care a n]conjurat n]treag] glob [i care s-a bucurat de participarea a 100 de arti]ti [i o audien] a]teptat] de 2 miliarde de oameni (audien]ele reale au fost mult mai mici). Concertul marchez] debutul unei campanii ce se va desf]lura mai mul]i ani [i n' spatele c]reia s] afl] Al Gore, c]ruia i place s] se prezinte ca „fostul viitor pre]edinte al Americii”, autorul celui mai cunoscut documentar despre nc]lzirea global] – *An inconvenient truth*. Prin mediatizare [i intrarea n' vie]ile de zi cu zi ale oamenilor, se sper] formarea unei noi genera]ii – a]a-numita genera]ie a nc]lzirii globale, a c]rei atitudine fa] de mediu este mult mai sensibil] [i mai responsabil] fa] de natur”.

Di Caprio, acest Gore al documentarelor

Dup] succesul enorm al filmului lui Al Gore, c]tig]tor a dou] premii Oscar, s-a decis [i Leonardo di Caprio s] realizeze propriul documentar despre nc]lzirea global]. Filmul se nume]te *Ceasul al 11-lea The 11th Hour* [i vorbe]te despre impactul negativ al activit]ii umane asupra naturii, ntr-un moment n' care nc] nu este prea tr]ziu s] schimb]m lucrurile.

Iar atunci c'nd nu este vorba despre filme sau c'ntat pe scen], este vorba de pariuri. Livescience.com scria, n' luna aprilie, c] un site de pariuri din America a deschis o sec]iune special] pentru pariuri legate de efectele nc]lzirii globale. Pe BetUS.com, cu [anse de 1 la 5, oamenii nu pariuri c] cercet]torii vor dovedi [tiin]ific producerea fenomenului de nc]lzire global], dincolo de orice

dubiu. Cu [anse de 100 la 1 este pariul c] ur]ii polari vor disp]rea p'n] n' 2010 sau c] Manhattanul va fi acoperit de ape p'n] n' 2012.

n' toate] acest] discu]ii despre nc]lzirea global] mai exist] ns] [i o alt] parte, mai v]cut], care se bucur] de suportul unei comunit]i a oamenilor de [tiin] [i a c'torva politicieni. Ace]tia sus]in c] nc]lzirea accentuat] a vremii din ultimii 20 de ani este un proces natural, [i n' nici un caz determinat de

emisiile de carbon legate de activitatea uman]. Ei ns] nu organizeaz] concerte, nu fac mar]uri pe biciclete. Lor le r]m]n apari]ia n' documentarele de pe canalele de [tiin] [i, uneori, glumele: „Potrivit unui nou raport al Na]iunilor Unite, perspectivele nc]lzirii globale s]nt mult mai grave dec't se credea ini]ial. Ceea ce este destul de serios, pentru c] varianta original] prevedea c] va distruge planeta” – Jay Lenno.

VOI N-A]I ÎNTREBAT f]r] zah]r V] R]SPUNDE » NOCTURNA 2 sau GÎNDACII]I ROMÂNII sau]I GÎNDACII PLÎNG CÎTEODAT]

Pro: E trist.
Mnoș: Mie-mi spui?
Pro: E foarte trist.
Mnoș: Dacă n-aș ști...
Pro: Ce-am ajuns, să ne refugiem tocmai la marginile patriei noastre, să fugim din calea cotropitorilor. Pămîntul acesta trebuia să fie al nostru de drept. O nație atît de...

Mnoș: Așa e. Ai dreptate. Civilizată. Uită-te numai un pic la noi, cum am ajuns, să fugim din calea cotropitorilor.
Pro: Tocmai am spus asta. Nu mă mai intrerupe, te rog.
Mnoș: Scuză-mă.
Pro:]i te rog nu-mi mai vorbi la pertu.

Mnoș: Așa e. Iertați-mă, profesore, n-am mîncat nimic de 2 zile. Sînt foarte stresat! N-am vrut să vă inoportunez, dar e îngrozitor. Nu mai pot să gîndesc limpede. Toți cei care au îndr]znit să intre în Buck Atari] au disp]r]ut. Aici, în Baze ne mai putem ascun-

de, dar n-avem ce mîncă. E o zon] industrial], cu mult] ap]. Unii au încercat să ias] prin tsavy înspre alte domenii, dar cîc] nici acolo nu e mai bine. Sînt al]ii care încerc] să ajung] la noi. Tsavy-ile sînt foarte aglomerate. Nimeni nu ia nici o m]sur]. E haos, haos, v] spun, o s] muriiihhhhhiiiiimmm...

UnGîndac: Ce face? Plînge?
Pro: N-are cum. Gîndacii nu plîng. Se zgduie de foame.

Mnoș: Dacă Darwin ar fi fost gîndac, altfel ar fi stat lucrurile acum.

Pro: Intelectualilor nu le st] în caracter să dea vina pe istorie. Vino-]i în fire.

Mnoș: Cum să-mi vin în fire?! Nici universitate nu avem. Facem întruniri intelectuale ling] Massinade's Palat, ce nume impropriu pentru o zon] industrial]. În pizza mă-sii.

Pro: Degeaba]n]uri în diale]ct. U]i] c]-l st]pînesc la perfec]ie?

Mnoș: Of, iertare. Așa e. Dumneavoastr] sînte]i un gîndac atît de luminat,]i]ti]i să v] p]str]a]i calmul. M]a întreb de multe ori ce caut]

un asemenea gîndac printre jagoșii care sîntem noi restul.

Pro: Spune-mi, te rog, prietene, cine v-ar mai lumina pe voi dac] eu aș fugi? Cine ar r]mîne să v] c]l]uzeasc], să v] vorbeasc] despre istorie; aceea]i infam] istorie care ne-a baricadat în costumele astea chitinoase, e adev]rat.

Pro: Dar dac] nu ne vom cunoaște istoria, nu vom]ti nicicînd ce putem face pentru a o dep]și, pentru a deveni mai buni. Noi nu avem sentimentul apartenen]ei și p]cat pentru c] e m]l]t]tor s] provii de undeva. Tot timpul am

c]utat ceva mai bun în alt] parte, f]r] s]]tim de unde am venit. Un popor care nu-]i cunoaște istoria e un popor condamnat la moarte spiritual]. Noi nu avem spirit. Tr]im doar pentru a mînc]. De aceea sîntem ceea ce sîntem și nu vom fi niciodat] mai mult. Nu sîntem ADEV]R]A]I.

UnGîndac (printre sugh]turi): Domnu...hi...le profesor, spuh... nea]i c]... ginh... dacii nu-nnu... p-pl-plîng...?

Bobo

WOODSTO[R]CKĂTOR (II):

CENTRAL PANEL

Când, în 1990, Piața Universității reunea ce știm cu toții, un viitor „ales” a lansat cuvântul „golani” fără să bănuiască urmarea. Omul văzuse acolo ceea ce era interesat să vadă. La Woodstock, un „om de bine” vede – și o afirmă cu agresivitatea fundamentalistului – nu-mai drogați. Dar – zice alt om de pe margine – nu-i poți condamna pe toți din cauza cîtorva...

La urma urmel, drogul e o problemă a fiecărui individ care face o alegere liberă. Nu te obligă nimeni să încerci, iar, dacă nu reziți ispitei prin forță proprie, nici o organizație de binefacere nu te va ajuta să o faci, oricât te-ar sprijini concret. Altfel, pentru tinerii acelor ani, marijuana era tot o formă de solidaritate (chiar o revoluție, zice unul). Una negativă, medical vorbind; dar, fără stimulentele drogurilor, cîte din cîtecele superbe ale rockului n-ar fi decît îngveli sau învelișe?

La sfîrșitul festivalului, cîmpul paradisiac dinaintea arăta ca după un bombardament cu resturi, gunoaie, haine, năvălimente, noroi, mizerie. Un rînit (în Vietnam?) scobește rîmălele unui pene, iar cîțiva în jurul terenului. A fost acesta un aspect foarte blamat al Wood-

ROCKIN' BY MYSELF

Dumitru UNGUREANU

stockului. De parcă întreaga civilizație contemporană n-ar produce pic de poluare, planeta n-ar fi în pragul colapsului (îi numai o infimă parte dintre oameni se ocupă cu debarasarea de gunoaie (pe cînd o întreagă mafie face averi [an-taj-n municipalitățile cu neridicarea tomberoanelor)... Putea să lipsească oare ipocrizia din panoplia detractorilor?

Conviețuire liberă, fără constrîngerii sociale

În ciuda neajunsurilor – [i care comunitate umană este perfectă? – Woodstockul a dovedit toate virtuțile omenești. O femeie moare din nu contează ce cauze; alta naște (copiii sînt o prezență), o valoare inutilă de comentat acum); multe cupluri fac sex (un băiat conceput aici va fi ales de cîștigătorii tibetani, peste ani, ca reîncarnare a lui Buddha). Episodul sexual, decent surprins de o indiscretă cameră de filmat, este definitoriu pentru alt aspect impus la Woodstock: conviețuirea liberă, fără constrîngerii sociale. E o manifestare a Dragostei libere, a bătrînilor [i veșnic tînrului nesătul Eros? Mircea Eliade făcea niște asocieri între hippies [i unele filosofii antice, nu mai insist. Se știe ce a însemnat morala creștină în reprimarea instinctului fundamental cu care este dotată ființa umană. Eliberarea de blestemul păcatului originar, reușită de tinerii anilor '60, produ-

ce o pagină excepțională: scena scîldătușii în apa albastră a lacului de sub pîdure. Naturalitatea gestului în sine este lipsită de atentatul oricărei obscenități. Frumusețea explozivă a trupurilor tinere găsește cel mai potrivit revelator în apă. Abia aici înlegelge de Afrodita s-a născut din spuma mării, de ce plaja este locul ideal pentru definițiile iubirii, de ce viața s-a născut din apă, după oricare teorie & teologie a Genezei. (...[i Duhul lui Dumnezeu se purta deasupra apelor – zice Biblia).

Ploaia a salvat concertul

Un spectacol atât de grandios nu putea fi lipsit de virful tensiunii narative. Acestea apare natural, fără voia regizorului. Este ploaia. S-a afirmat ([i s-a deplîns) că ploaia a adus dezastrul festivalului. Financiar, poate că da, poate că nu. La cîte discuri, filme, casete, DVD-uri s-au tras despre Woodstock, mai că n-a crede că producătorii au ieșit în pierdere. Cîțigul cel mare transcende însă dimensiunea bănească a afacerii. Cîțigul înseamnă intrarea în mitologie, în legendă, în vorba lui Jung – inconștientul colectiv. Nu-i de ceea să produci un astfel de orgasm planetar, ce freamătă [i-n prezent, chiar pe plaiurile valahe (vezi Stufstock). Ce investitor nu [i-ar băga banii într-o chestie care să-i aducă celebritate? N-ar risca unul bătrîn [i precuț. Vreunul tînr [i inconștient poate că-ar intra în combinație, însă după acel august 1969 cam greu să se mai nimerescă asemenea moment de grație.

Dar ploaia a salvat un concert care risca să eueze în banal [i business. Confrunții cu vitregia naturii, oamenii totdeauna au dat mîsură posibilităților – mai ales a celor distructive. La Woodstock n-a fost cazul. Operatorii au prins imagini de o mare frumusețe cromatică [i cînetică. Dacă mișcare provocată de vijelie nu e balet, ceea ce fac oamenii după ploaie se încadrează într-un soi de dans, venit dintr-un reflex ancestral. O serie de în [i fac un derdelu pe noroi [i se tîvălesc, parcă în elementul lor natural. Alții începesc un ritual (voodoo?) de alungare a furtunii, ciocnind beje, sticle, cutii de bere. Este o demonstrație... nedemonstrativă a faptului că, în fața imprezibilității, oamenii [tiu totdeauna să găsească forța unui răspuns. (Asta-i o frază literară, pre-fabricată, să sune bine [i profund. O subminez prin paranteza de față!) După ce vezi ritualul de alungare a ploii, intervenția ajutoare a oficialităților, cu elicoptere care aduc alimente, medicamente etc., pare o proză acțiune de propagandă electorală... Gestul acelei fete care strîbate mulțimea [i dăruiește iubirii un fruct are mai mult forță de convingere (artistică) decît desfășurarea desantată a armatei salvării...

VERBA WOLAND

Ruxandra CESEREANU

Stîlcire, stîlceață

Titlurile stîlcite intenționat (și nu în necunoștință de cauză) ale unor cărți celebre fac parte din jargonul studentesc sau pur și simplu din acela al intelectualilor, fără vreo explicație specială ori logică legată de malformarea lor. Nu știu dacă România este altfel decît alte spații culturale, unde acest lucru se petrece, dar în România cu siguranță există o plăcere de birfă, de ironie și de joc ceva mai ieșită din comun, din motive nu foarte limpezi, nici acestea. Pur și simplu ele există. Așa încît de-a lungul vieții mele de pină acum am auzit vorbindu-se (îi las pe cititori să deslușească titlurile reale ale cărților cu pricina, întrucît nu este deloc greu) despre *Cintăreața ogivală* sau *acefala*, *Așteptîndu-l pe Poirot*, *Un veac de lactate*, *Războiul sfîrșitului spumii*, *Mătușă lulia și gunoierul*, *Copiii miezului burții*, *Lacrimi și dinți*, *În astuparea timpului durut (sau cusut!)* etc. Iar ceva mai aplicat pe stîlcirea literaturii române, am auzit vorbindu-se despre *Împărat și provensal*, *Odă în metru cwantic*, *Ușa deșisă*, *Apel către izmene*, *Omul indecent (sau Omul cu accent)*, *Robitor (sau Ulutor)* etc. Un lucru era limpede, totuși: nu orice fel de titluri erau stîlcite, ci doar acelea ale unor cărți sau bucăți de literatură care stîrneau, care erau citite (și răs-citite), comentate, considerate, poate, provocatoare, încălțătoare de

tabu-uri etc. Stîlcirea titlurilor era, desigur, o tachinare nu întotdeauna plăcută, dar ea puncta tocmai interesul pentru cartea respectivă, ceea ce era esențial. Și mai puncta, cred, uneori, o formă aiurită, țicnită de simpatie care nu avea darul neapărat să măgulească, ci să ironizeze, dar tandru ori duios (dacă mi se îngăduie aceste calificative). Nici eu nu am scăpat de asemenea stîlciri, dar în cazul meu admit că a fost vorba exclusiv de simpatie și prietenie ludică, întrucît Matei Călinescu, de pildă, m-a tachinat asupra titlului romanului meu *Tricephalos*, pe care l-a (ușor) rebotezat, în chip previzibil – nu-i așa? – *Tricephalus!* Iar un alt prieten (Călin-Andrei Mihăilescu) a exclamat cu umor perdant: tii, ce phalus! Cea mai provocatoare stîlcire pe care am auzit-o a fost, însă, *Schimbarea la sex a României*. Desigur, întii de toate ceea ce frapa era bulversarea registrului mistic al titlului cioranian înspire un registru cu totul opus. Dar, altfel, recunosc că acest nou titlu mi s-a părut foarte incitant mai cu seamă pentru România postcomunistă (cu tot bilciul ei). Ba chiar m-am gândit la cîțiva eseisti (gurmeste-gurmanzi) apți și abili să scrie, la o adică, un asemenea eseu. Fiește, nu pot să nu îi pun pe cititor la încercare și să nu îl rog să bănuiască singursingurele numele presupușilor esești! *Dixit*.

Suplimentul DE CULTURĂ

Marcuș neregistrat – Editura Polirom [i Ziarul de Iași]. Proiect realizat de Editura Polirom în colaborare cu Ziarul de Iași [i Gazeta de Sud. Suplimentul se distribuie gratuit împreună cu Ziarul de Iași [i Gazeta de Sud.

Adresă: Iași, B-dul Carol I, nr. 4, etaj 3, CP 266, tel. 0232/ 214.100, 0232/ 214.111, fax: 0232/ 214.111

Colegiul editorial: Emilia Chișoc, Florin Lăzărescu, Lucian Dan Teodorovici (senior editor)

Redactor-șef: George Onofrei

Redactor-șef adjuncți: Anca Baraboi

Secretar general de redacție: Florin Iorga

Rubrici permanente: Adriana Babeți, Marius Babias, Bobi [i Bobo (Fără zahăr), Emil Brumar, Ruxandra Cesereanu, Mădălina Cocea, Daniel Cristea-Enache, (erban Foaș), Radu Pavel Gheo, Casiana Ioniș, Florin Lăzărescu, Doris Mironescu, Ana-Maria Onisei, Diana Soare, Lucian Dan Teodorovici, Luiza Vasiliu, Constantin Viță. **Carte:** Luminia Marcu, Doris Mironescu, C. Rogozanu, Bogdan-Alexandru Stănescu. **Muzică:** Victor Eskenasy.

Dumitru Ungureanu, Răzvan Jupa. **Film:** Iulia Blaga. **Teatru:** Mihaela Michailov. **Arte vizuale:** Matei Bejanaru. **Caricatură:** Lucian Amariș (Jup). **Grafică:** Ion Barbu. **TV:** Alex Savitescu. **Ediția Națională:** Elena Vișdoreanu, R. Chiruj. **Publicitate:** Oana Asaftei, tel. 0232/ 252294 **Distribuție / Abonamente:** Mihai Sărbu, tel. 0232/ 271333. Media Distribution S.R.L., tel. 0232/ 216112
 „Suplimentul de cultură” este înscris în Catalogul presei interne la poziția 2378. Pentru abonamente vă putem adresa oricui Agenții Rodipet din Iași sau oricărui oficiu poștal. Cititorii din străinătate se pot abona la adresa: export@rodipet.ro.
 Tarife de abonament: 18 lei (180.000) pentru 3 luni; 36 lei (360.000) pentru 6 luni; 69 lei (690.000) pentru 12 luni
 Tipar: Print Multicolor

Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolului îi aparține autorului. „Suplimentul de cultură” utilizează fluxurile de știri Newsin. Manuscrisele primite la redacție nu se înapoiază

ENȚICLOPEDIA

ENCARTA

Luiza VASILIU

Pe drum

Să fii pe drum, în mijlocul unei cărți, să te oprești ca să-ți tragi sufletul, și-ai să te pui iar pe mers – toate acestea sînt niște ritualuri fremești din viața unui cititor tihnit. Există, evident, variații pentru fiecare din mișcările noastre de lectură: putem alerga într-un text pe diagonală, putem țopăi sau merge de-andoasele, apoi, cu puțină vreme înainte de final, ne putem opri pur și simplu, pac, închidem cartea și facem altceva. De exemplu, începem altă carte – un lucru nu întotdeauna foarte înțelept. Este exact situația autoarei acestei Enciclopedii, chiar în momentul în care scrie rîndurile de față. E în punctul în care nu a reușit să afle care dintre miniaturile este, de fapt, Ucigașul: Barză, Fluture sau Măslina? Mai erau doar 200 de pagini din *Mă numesc Roșu* al lui Orhan Pamuk, 200 de pagini și citeva mărturii esențiale, din care mi-aș fi dat seama urgent cine l-a omorât pe Delicat Efendi. Însă a trebuit să plec într-o vacanță scurtă și mi-am spus că nu mor dacă întrerup lectura. Mi-am luat cu mine cărți mai subțiri, de citit pe drum. La *Domnișoara Brodie* în floarea vârstei, de Muriel Spark (pe care am ales-o numai pentru titlu), am ajuns la pagina 90. Sînt pe drum și în cazul ei, dar, pentru că lectura vine imediat după Pamuk, e ca și cum mi-ar fi pus cineva o pereche de role în picioare și mi-ar fi dat drumul la vale, pe o pistă alunecoasă. Trec prin cartea asta în mare viteză, fără să mă uit în stînga și-n dreapta, pentru că acolo nu e nimic de văzut. Mi-ar plăcea poate doar dacă, în timp ce-aș citi, aș sta cu ochii pe-un ecran unde Miss Jane Brodie ar fi jucată de Miss Maggie Smith – numai așa textul ar deveni cu adevărat viu. În comparație cu el, *Mă numesc Roșu* e litera care nu are nevoie de imagini, pentru că litera știe atît de bine să dezvăluie imaginea, să o arate, încît pînă și descrierile cele mai lungi din roman ajung să curgă ca o poveste. Cartea scriitorului turc e primul text, după foarte multă vreme, pe care simt nevoia să i-l citesc cuiva cu voce tare. Lucru pe care îl voi face imediat ce scap de *Miss Brodie*, cu vorbele ei enervante de duh și pozele ei ca fasciști italieni, de Miss Brodie tradusă neatent („Trupa lui Brodie se hotărî să păstreze incidentul pentru ele”, p. 53) și aruncată în poveste ca un coloz de hirtie la gunoi.

ISSN 1584-8272

Curat fran]uzesc

Femei, cărți, Freud, un „Tată” catolic, canonic, critic literar și de film, prozator, propovăduitor al fricii de Dumnezeu și-al traiului întru credință și fidelitate (conjugală) și „Fiul” – înșetat de poftă carnală și iubitor de existențialisti – care își zdruncină „moralul și sănătatea” vrînd să se ia la trîntă cu „Tatăl” într-o carte. Personajele lui François Weyergans nu sînt ficțiune, autorul e naratorul, într-o scriere versatilă, ironică, dramatică și surprinzătoare, cum n-am mai citit de mult.

Ana-Maria Onisei

Belgianul Weyergans a fcut s' fream\te lumea literar\ fran]uzeasc\ n 2005, c'nd a c'tigat Premiul Goncourt, [i nu oricum, ci „detron'ndu-l' pe Houellebecq. Dac\ aji citit deja romanul „Incriminat”, *Trei zile cu mama* (Editura Polirom, 2006), o s\ v\ g ndij\ c\ am revela]ii cam t' rzii, ceea ce e just, c\ci am n'ceput s\ l citesc pe Weyergans abia cu *Franz [i Francois* (Editura Polirom, 2007, traducere din limba francez\ de Ileana Cantunari).

Totu[i, cronologic vorbind (n ultimi 15 ani, lui Weyergans i s-au publicat n total 9 romane, doar dou\ fiind traduse n române[te]), acest roman e scris naintea lui *Trei zile cu mama* – asta ca s\ invoc circumstan]ele atenuante. Iar perspectiva e psihanalitic\ [i zeflemitor-inteligent\, fiindc\ Weyergans [i ironizeaz\, n acela[i timp, propria manier\.

Psihanaliz\ [i ironie care – curat fran]uzesc – mbrac\ un alt corp [i n cel\alalt roman. V-am z\p\cit? Ei bine, cam asta a]terne pe hirtie [i Weyergans, o z\p\ceal\ ordonat\ a dramelor unor universuri mici, umane, a friciilor care ne s'nt „aproape” [i-a spaimelor auctoriale.

Autobuzul „Outopos”

Am dat n]mplător, printr-un sac cu ziare, de o revistă culturală numită „Outopos”. Am răsfoit-o și m-a lovit un soi de nostalgie.

Poate ar trebui să spun că a fost o zi senină de primăvară, cu păsări cîntătoare prin copaci, cu muguri pocnind în razele suave ale dimineții. Sau o seară furiuoasă, cînd am luat – fracturist – bătaie pe stradă. Sau o beție. Sau că, realizînd nevoia de poezie, indiferența față de noua generație și genialitatea citorva tineri (printre care și noi), ne-am n]ntînit ca să facem o revoluție culturală.

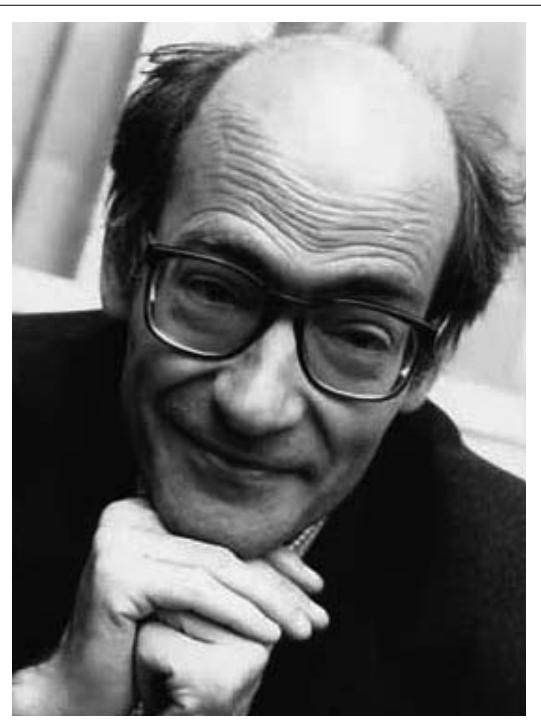
Din fericire, aș zice, n-a fost nimic din toate acestea. Habar n-am cît idealism adolescentin și ce doză de maturitate au strîns laolaltă zece-douăzeci de studenți ieșeni, în jurul unui singur scriitor matur – Șerban Alexandru –, care au pus bazele Asociației Culturale Outopos (cu acte-n regulă, în 1997). Știu doar că ne plăcea să ne adunăm și să încercăm să construim ceva în jurul unui plan comun. În revista „Outopos” – din care au apărut doar cinci numere, iar cel mai reușit zace și acum pe cal – am debutat ca

Toate-femeile-frumoase sînt Dumnezii fiului

O [i recunoa]te, subtil, personajul François Weyergans n *Franz [i Francois*, c'nd spune c\ primele exerci]ii de scriere au fost scrisorile c\tre bunica sa: „n-am g\sit altceva s\ i povestesc dec t m\runj[ur]ile petrecute n ultimele mele zile”. Romanul e exorcizarea rela]iei cu tat\l s\vu, Franz Weyergans, cel care se isterizeaz\ c'nd afl\ c\ bunul s\vu fiu catolic a citit *Grea]a*, „de parc\ ar fi aflat c\ am vreo boal\ veneric\”.

–n acela[i timp, e lupta lui François (care la 50 de ani se ntreab\ dac\ nu cumva a fost de o „indiferen]\ mineral\” fa] de tat\l lui) cu amintirea, cu figura tat\lui mort, cu „nv\]mintele pe care i le-a transmis acesta [i pe care, ntr-un s\n\tos spirit revolu]ionar [i adolescentin, le-a nc\lcat sistematic [i „sfin]enie”. E o permanent\ lupt\ a con[tiin]elor individuale [i a valorilor dintre genera]ii. Castitatea e crezul tat\lui, diversitatea, libertinajul s'nt practica

» „Bisericile sînt făcute pentru proslăvire, iar eu proslăveam acolo chipuri, plete, sini înmuguriți, trupuri zvelte, cefe ca niște petale rozalii de trandafir. Îl proslăveam de departe pe Dumnezeu și pe tinerele fete, un Dumnezeu izolat în tabernacol și fete cu fuste plisate care îngenuncheau atît de frumos și căroră eu nu îndrăzneam să le zîmbesc.” – François Weyergans, *Franz și François*

fiului, o unic\ femeie (so]ia) e Dumnezeul tat\lui, toate-femeile-frumoase s'nt Dumnezii fiului. „Pove]ti de alcov meditat\ – ca solu]ie ultim\, disperat\ –, ve]i vedea, nu pare a fi o salvare. Doar dac\ salvarea n-o fi tocmai această carte [i, deci, „na[terea” unui alt scriitor...

Unul altfel\ ns\, angoasat, agorafob, infidel [i hulpav, c'rui\ i e imposibil

TRIMISUL NOSTRU SPECIAL

Florin LĂZĂRESCU

Outopos și colecția „Noua Literatură”, în care (ne-)au apărut zece cărți (pe lingă cele ale noastre, și cele ale „neutopiștilor” Dan Lungu, O. Nimigean și Michael Astner; de notat că mai toate au reușit să depășească stadiul de *vanity-press*, fiind privite cu seriozitate de presa culturală a vremii). Apoi, după studenție, viața ne-a cam împrăștiat. Nici unul dintre cei care au fondat asociația nu mai este la fel. Însă îmi place să cred că

ne-a folosit la ceva experiența de atunci. Îmi amintesc că ne închipuiam „Outopos”-ul ca pe un fel de autobuz care duce oamenii la serviciu – persoane diferite, cu sentimente, gânduri, preocupări și stiluri diferite, care merg în aceeași direcție. N-am făcut noi o gaură în cer, dar – au trecut ceva ani ca să înțeleg asta –, cel puțin la un moment dat, fără să ne dăm seama, autobuzul s-a mișcat din loc.